

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یکشنبه (۱۵) تیر ماه ۱۳۴۸

فهرست مطالب :

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
- ۲- بیانات قبل از دستور- آقایان : مؤید امینی جوانشیر- فرهادپور .
- ۳- تصویب صورت جلسه .
- ۴- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای قوام صدري معاون وزارت دارائی .
- ۵- طرح و تصویب گزارش کمیسیون دادگستری دائر به تأیید اصلاحات مجلس سنا در لایحه قانونی الحاق بند (د) بماده ۴ قانون اراضی دولت و شهرداریهای و اوقاف و بانکها و ابلاغ بدولت .
- ۶- طرح و تصویب گزارش يك فوریتی کمیسیون دادگستری راجع به سلب عناوین و ضبط اموال تیمور بختیار و ارسال به مجلس سنا .
- ۷- طرح گزارش شور اول کمیسیون دارائی
- ۸- طرح گزارش شور اول کمیسیون علوم و آموزش عالی راجع بموافقت نامه بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت ممالک متحده امریکا و آژانس بین المللی انرژی اتمی برای اعمال اقدامات تأمینی .
- ۹- طرح گزارش شور اول کمیسیون علوم و آموزش عالی راجع به اصلاحیه موافقت نامه همکاری بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت ممالک متحده امریکا راجع به استفاده های غیر نظامی از انرژی اتمی .
- ۱۰- اعلام وصول و قرائت نامه رسیده از دولت در اجرای قانون نحوه خرید ماشین آلات .
- ۱۱- اعلام وصول گزارش هیئت نظارت اندوخته اسکناس برای چاپ در صورت جلسه .
- ۱۲- ختم جلسه .

مجلس ساعت نه صبح بریاست آقای عبدالله ریاضی تشکیل گردید

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

رئیس- اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .
 (بشرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه آقایان :

د کتر حکمت- بهنیا- د کتر کفائی- د کتر المونی-
 د کتر حکیم شوشتری- نهرانی- ایلخانی پور- پرویزی-
 بانو نر بیت- د کتر حبیب اللهی- د کتر عدل- مؤید امینی-
 د کتر فهردان- بانو سعیدی- مهندس عترت- د کتر صدر-
 عجم- موسوی- د کتر نجیمی- جوانشیر- بانو جهانبانی

غائبین مریض- آقایان:

بوشهری- اصولی- د کتر غنی- مهندس سہم الدینی
 پاینده- مهندس جلالی نوری- بانو د کتر دولتشاهی-
 ساکینیان- سعیدوزبری- فروتن

۲- بیانات قبل از دستور آقایان: مؤید امینی - جوانشیر - فرهادپور

رئیس نطقهای قبل از دستور را شروع میکنیم آقای مؤید امینی بفرمائید.

مؤید امینی - با اجازه مقام ریاست و همکاران محترم بنده خیال میکنم که همه افراد این مملکت بخصوص کسانی که مصدر کارهای مهم هستند واقفاً باید احساس مسئولیت در کارهاشان بکنند ولی بنده نمونههایی دارم که ثابت میکند بعضی اشخاص احساس مسئولیت نمیکند بنده در دو هفته اخیر با اجازه آقایان محترم يك مسافرتی با استفاده از فرصت بجزوه انتخابیه نمودم و يك دوسه روزی هم شمال رفته ام آقایان از شهر رشت که بطرف لاهیجان حرکت میکردم مشاهده فرمودم که بکلی خراب شده و در دست تعمیر است بعد میرسید به پل سفید رود که معروف به پل آستانه است متأسفانه این پل بر اثر فشار آب در فصل زمستان شکسته شده و از بین رفته بنده میرسیدم که چطور شده این پل که پنج شش ماه است شکسته است درست نکرده اند برای اینکه این جاده ای است که مورد استفاده هزاران هزار اتومبیل است که از آنجا رد میشوند گفتند بلی این آب فعلاً فروکش نکرده و منتظریم که تابستان برسد آب کم بشود بنده بمسئول آن گفتم که کارها را باین قیاس بگیرد پس روی رودخانه های عظیمی که در دنیا هست نباید پل ساخته بشود مسیر آب را عوض بکنند و این پل را درست بکنند يك جاده بار يك دیواره مانند درست کرده اند که درست با اندازه ماشینهای کوچک است و يك پاسبان آن طرف ایستاده و يك ژاندارم این طرف آن یکی سوت میزند يك اتومبیل میآید این یکی سوت میزند يك اتومبیل از این طرف میرود ملاحظه بفرمائید رفت و آمد يك شاهراه يك جائیکه تمام کشت و سائط نقلیه و توری از آنجا است چه وضعی پیدا کرده و خاکش را که چه عرض کنم و آنوقت جاده همه جا خراب شده و کسی هم معلوم نیست که مسئولیتی احساس نکنند آن جاده کندان که در حال فرو ریختن است و همه جا سنگ است که روی سر مسافرین بیچاره میریزد کنار دریاچه کرج هم دارد فرو میریزد و کسی نیست که درست کند البته شاید هم درست کنند خوب اینها باید پیش بینی بشود مسا که همه اش

نداده رئیس نداشته اند که بگوید چرا این کار را کرده اند حالا که آمده اند رسیدگی کرده اند دیده اند که اینطور شده این مزارع را يك مقدارش را باید از دست روستائیان بگیرند البته مقاومتی شد دستگاههای انتظامی هم کمک کردند بان آقای رئیس راه که آمدند و گفتند بی خود این در شده و تجاوز کرده اند خواهش میکنم عقب نشینی بکنید خلاصه چنین ماجرائی است و به بنده مخصوصاً گفتند که آقایان را که بازدید کردید بگوئید يك فکری بکنند وزارت راه میگویی آقای وزیر در مسکو بود به آقای مهندس اربابی گفتیم مسئول راه از بنجان شرقی آقای مهندس قدس نامی است و برداشته و تلگراف کرده است که جاده های اردبیل مرمت شد و تمام جاده هادر کمال خوبی مورد استفاده است يك دروغ باین شاخه درازی در حالیکه يك روز قبل درست يك روز قبل که خاک میآوردند که این پل را بسازند جاده را تمطیح بکنند برداشته دروغ باین بزرگی را نوشته که آقای جاده درست شد خدا شاهد است يك قدم برداشته بودند بنده به آقای مهندس اربابی تلگراف کردم که چرا يك دروغ باین بزرگی را قبول میکنند به مهندس قدس بگوئید از راه تریز بیاید به اردبیل ببینند میتواند یا نه؟ بچه مناسبت دروغ باین بزرگی را میگویند يك اکیب سه نفری از افسرهای نظامی رفته بودند آنجا برداشته اند گزارش تهیه کرده اند که این جاده وضعیتش اینطور است اگر ما بگروم مجبور باشیم يك اکیب را بیاوریم آنجا چه باید بکنیم يك آقائی که مسئول این راه است و اصلاً از تریز بیرون نیامده نشسته و يك چنین دروغی را مینویسد آقای استاندار هم که چه عرض کنم اگر واقعیت را بگوئیم اتفاق بشود بدش میآید در تریز بیهیج کاری نمیزنند بنده صریح عرض میکنم اینها بمسئولیت خود آگاه نیستند این که نشد من خجالت میکنم که بمنطقه ام بروم و بگویم چکار برایتان کردیم دو سال پیش این را تصویب کردید برنامه را تصویب فرمودید رفته رفته که اینجا شهراه خواهد شد گفتند که حالا ما شهراه آسفالت نمیکوایم بیاید راهی را درست کنید که کامیونتها بتوانند بیایند و بروند مشکین شهر راهش بسته است گرمی مغان راهش بسته ۱۵۰۰ کامیون باید در این راه حرکت کنند و محصول این منطقه را ببرند به کیلان از کجا برند راه آسنا را حیران هم

که یکمیلی خراب است اولین باران که میآید آن راه را می بندد هر وقت به آقای وزیر راه میگویی میگویند که بما اعتبار ندادند به بنده میفرمایند که وکیل مسئول باید اعتبار بگیرد اعتبار تصویب شده آقا بروید بگیرد خرج بکنید آقای مهندس مسئول میگویی برای مرمت کامل این جاده ها اعتبار خواستیم ندادند میگویی آن کسی که نداد کجا است میگویند سازمان برنامه میدهد وزارت راه هم میگویند ما راه ساز نیستیم راهدار هستیم آقا راهداری نان هم که درست نیست چطور میشود که يك جاده ای که ۲۵ سال است کشیده اند تعمیر نشده جاده های آنجا همه ارتباطشان قطع است امسال بکنفر به آنهای کسرم سرعین نمیتواند برود برای اینکه راه ندارند ولی در سال گذشته در حدود ۲۰-۳۰ هزار اتومبیل از آنجا رفته از تریز هم میتوانسته بود عرض کنم مسئله خود شهر اردبیل، شهر اردبیل البته در تحول و پیشرفت است ولی شهرداری را باید تقویت کرد شهردار خیلی خوبی هم انتخاب شده انجمن شهر بوظایف خودش و بکار خودش وارد است ما هم میدانیم ولی دولت هم باید راضی باشد منتهی دولت آمده يك بخشنامه فرستاده آنجا که آقا عوارض قند و شکر را بفرستید تهران حالا بنده نمیدانم این با تصویب مجلس بوده یا نبوده یا دولت خودش رأساً تصمیم گرفته حالا در شهر ما آنچه معروف است فروش قند و شکر بالا بوده و از این راه ۱۲۰ هزار تومان عوارض شهرداری میدهند حالا گفته اند حق برداشت ندارد بدارائی گفتند بفرستید تهران و تهران خودش قسمت میکند و رأساً این کار را میکند بنده از این میترسم که همه کارهای عمرانی این شهر بماند تا اینکه تهران از خواب بیدار شود و این پول را تقسیم کند و حالا معلوم نیست که تصمیم دارد بآردبیل بدهد یا نه گفتند میخواهیم عدالت بیشتر رعایت شده باشد که همه جا یکسان تقسیم کنیم ولی بنده اینجا از آقای وزیر کشور میترسم نمیدانم آقای وزیر کشور با معاونان میآیند اینجا توضیح بدهند که این کار خواهد شد با خیر برای اینکه الآن برای شهرداری اردبیل يك ۵۰۰ هزار تومان از بانک مرکزی قرض گرفتیم آنرا خرج کردند ۵۰۰ هزار تومان هم لوازم و وسائل ماشین آلات خریدند چهل هزار متر از کوچه ها را

گرفتار مسائل جاده نباید باشیم آن جاده هرگز این جاده کندان آنهم جاده رشت و شمال بقول جناب آقای رئیس که میفرمودند چرا راه دور میروید این جاده حاجرود را بگوئید که الآن سالیان دراز است پیراز کثافت است و سالیان متصدای است که اعتباراتی میگیرند و پول میریزند آسفالت میکنند و هنوز هم تمام نشده این مطلبی بود که مربوط شمال بود حالا میرسیم به جاده های منطقه خودمان که منطقه آذربایجان شرقی و اردبیل باشد عرض کنم که بنده با هوایم رفته ام تریز و آزا آنجا با اتوبوس که بهترین وسیله نقلیه است که میتواند حرکت کند بطرف سراب راه افتادیم البته جاده ناسراب نسبتاً قابل تحمل است گردوخاکی است ولی نسبتاً خوب است از سراب که رد میشوید گردنه صائین که همه آثار و علائم زمستان و بهار امسال را در خودش حفظ کرده اند بفرمائید مثل کوهان شتر بود که اتوبوس را بالا و پایین میانداخت (احسنت) يك قدم هم آنجا ناکر نشده نه گردی انداختند نه کاری شده و ماه تمام رئیس راه این منطقه اصلاً گذاشته بود رفته بود روزیکه بنده رسیدم باز در پل بنا بدستور آقای وزیر راه يك اکیبی آمده بودند که اسم مسئول آقای هادی بود که میگفت من صریح میگویم اصلاً اینجا جاده نیست يك راه بیابان روی است که اتومبیلها و اتوبوسی هم در این راه حرکت میکنند برای اینکه ۲۵ سال تمام است يك ذره توجه باین جاده نشده این را باور بفرمائید اغراق نمیکویم حاضریم ثابت کنم بنده حاضریم يك عده ای را معین بفرمائید همه خرج شان را هم بنده میدهم با اتوبوس تشریف ببرید ببینید چه خبر است اینکه نمیشود يك مشت مردم در يك نقطه از مملکت را بامید خدا بگذارید خدا شاهد است اینقدر اینها نگران بودند که گفتند فضل بآردگی اول شهریور ماه شروع میشود اگر باران بیاید دیگر و اوبلا است و مجال است راه این منطقه را بشود درست کرد عرض کنم تمام جاده ها رفته زیر مزارع و روستاها روستائیان آزاد شده آمده اند تجاوز کرده اند بحریم جاده دولت آن ۳۵ - ۳۶ متری که میباشد حریم جاده باشد همه را کاشته اند آب که میدهد باین مزارع می افتد قوی جاده برای اینکه کسی نبوده مسئولی

اسفالت کردند اما سال صد هزار متر کار اسفالت اینجا باید تمام شود الان مانده اند در تنگنا برای اینکه نمیدانند این کار تمام خواهد شد یا نه چون پول ندارند يك چنین کاری کرده اند در حالیکه قرار بود وزارت کشور به این شهر در بارها که کارهایی انجام میدهند کمک بکنند الان دو خیابان در آنجا باز کرده اند و خراب کرده اند و باید بوضع خیابانها بر سند پول بدهند خود خیابان را اسفالت بکنند و بتعمیری و نظافت شهر برسند هیچ اصلاً توجه نمیشود مسئله دیگری که میخواهم بعرض برسانم مسئله جاده ای است که از دبیل و آستارا و اردبیل و بندر پهلوی را بهم مربوط میکنند ما گفتیم حالا که شما پول ندارید و نمیتوانید این محور به این طولانی را درست کنید محور طولانی یعنی کمربند سلان جاده آستارا را يك کاری بکنید چون از آنجا تا اردبیل ۷۲ کیلو متر بیشتر نیست بنده در اردبیل شنیدم که گفتند در بندر پهلوی دارند اشکال میکنند در مورد این جاده ای که میاید به آستارا برای اینکه اینجا يك منطقه خوش آب و هوایی است نسبت به بندر پهلوی رطوبتش کمتر است میترسند که توربست داخلی را جلب بکند و برای اینکه آنجا بعضی ها منافشان از بین نرود جلوی این کار را میخواهند بگیرند این نظر بنده قابل قبول نیست ولی وزارت راه آنجا میلیونها تومان خرج عث کرده برای اینکه آمده از بندر پهلوی تا نزدیک هشتتیر مدام هر سال بشکل اهانی اسفالت میکنند بنده امسال مخصوصاً انومبیل را نکهداشتم و نگاه کردم این اسفالت همه جا خراب شده جاده شده خاکي برای اینکه يك مقدار اسفالت میشود و جاده خاکی آن مقدار اسفالت را میخورد و جاده اسفالت را باز بین میرود و هر سال این کار را تکرار میکنند ۲ میلیون، سه میلیون، پنج میلیون و ۱۰ میلیون خرج میکنند دوباره اسفالت از بین میرود و هیچوقت این کار تمام نمیشود بنده خواهش میکنم مسئولین امر توجه بکنند عاقلانه تر عمل بکنند آخر اینکه نشد کار ما پول مملکت را بریزیم بیرون چند میلیون تومان برای بندر پهلوی خرج کنیم و نرسد تا آخر اگر بنا است يك روزی برسانند هفت تا هشت تا اکیب بگذارند سر کار و کار را تمام بکنند مسلماً اینجا فصل بارندگی زیاد دارد و باید در فصل تابستان این اکیب ها

را بگذارند سر کار و این اسفالت تمام شود این کار را بکنند در مورد جاده قزوین حتماً بعرض آقایان رسیده که شهر قزوین اگر با انوبوس برود چون بنده با انوبوس آمدم زیرا انومبیل نداشتم و دور شهر قزوین يك جایی است که تمام زباله و کثافت میباشد بنده با انوبوس رفتم دیدم اصطلاح سرزمینی که صاحب ندارد بیادم میاید و آن جایی است که آلم آنها و فرانسویها و بروی هم قرار میگیرند و آنجا خالی بود و حالا وضع قزوین اینطور شده سرزمینی است که صاحب ندارد حالا بنده هر چه عرض میکنم برای خاطر این است که هر مسافری که از شرق و غرب ایران به تهران میاید از آنجا عبور میکند اینجا را اسفالت کنید بجان شما کثیف ترین راهها و بدترین دست اندازها در اینجا است که ممکن است کامیونها بهم بخورند و پدر همدیگر را در بیاورند و دوسه کیلو متر هم بیشتر نیست میگویند شهرداری قزوین باید اینکار را بکند خوب آنکه نمیتواند قدرت ندارد مسلماً وزارت راه باید این کار را بکند تا بوسها مجبورند از این راه بروند داخل شهر نمیتوانند بگذرند این که نمیشود شمارا بخدا بنیاید يك فکری بکنید يك جاده ای بکشید این آقای وزیر راه تشریف بیاورند يك توضیحی بدهند که خوب آخر چکار میخواهند بکنند این راه يك پل شاه عباسی دارد که سال پیش مقاومت کرد ولی میگفتند امسال مسلماً خراب خواهد شد برای اینکه سیلاب وقتی زیاد شد آنرا خراب خواهد کرد و ارتباط قطع میشود و از این طرف تهران بطرف آذربایجان شرقی نمیتوانند بروند و بیایند راهش را درست بکنند يك پل فلزی میخواید نمیایند درست بکنند يك مسئله دیگر که مربوط بعد ای از مردمی است که همانطور که بعرضتان رساندم مربوط بگرفتاری همه آقایان است و متوجه هستند و آن موضوع سیورها و سرسیورها های تهران است درست است که وضع جمع آوری خاک رو به يك مقدار مونوریزه شده کار نداریم که مونوریزه خراب شده اند اما اینها يك معشت مردمی هستند که بارها بمن مراجعه کرده اند و خواهش کرده اند مطالبشان را بعرض آقایان برسانم میگویند که ما ۴۰-۵۰ سال است که زحمت کشیده ایم فداکاری میکنیم جمع آوری زباله

بهمه ما است اگر ما این کار را نکنیم همه آقایان میدانند که کثافت در خانه ها میماند وجه کندی بیا میشود ولی معامول نیست سر نوشتمان چطور خواهد شد اینها نه مستخدمند نه بیمه هستند نه باز نشستی دارند خوب برای این طبقه با آن نایبها و خان نایبهاشان بالاخره باید يك فکری کرد بالاخره اینها يك جماعتی هستند در این مملکت فداکاری میکنند و کثافت را شب و روز جمع میکنند در خانه همه مردم شهر خدمت میکنند بنده استدعا دارم باین مسئله يك توجهی بشود، کمی مسئول است؟ شهرداری تهران با بیمه با دولت با هر کسی... (عباس میرزائی - رفتگرها بیمه هستند) کجا بیمه هستند خودشان گفته اند نه از بیمه خبر داریم و نه از باز نشستی (عباس میرزائی - اینطور نیست) شمارو دیدیر سید نه بیمه دارند نه باز نشستی (عباس میرزائی - ما خودمان دنبال کارشان هستیم بیمه هستند) مردم که دروغ نمیگویند بهر حال اگر هستند بنده متشکرم اگر نیستند بپرسید روشن بشود مسئله آخری که بعرض آقایان میرسانم این گرفتاری قطع برق است که هر شب یکبار و دوبار و ده بار برق قطع میشود و خاموش میشود و باز روشن میشود و من میدانم که با چه تمهید و مقدمه ای باید این برق تهران را درست بکنند که از این وضع و گرفتاری نجات پیدا کنند خوب این آقایان میگویند مردم نوبی این گرما بخجال نداشته باشند بیخ نداشته باشند بنکه و کولر نداشته باشند میگویند فشار زیاد است خوب بالاخره يك کاری باید بکنند میلیونها نفر مردم در این شهر زندگی میکنند که ناراضی هستند آنوقت برق هم ندارند ناراحت میشوند هر وقت مراجعه میکنند میگویند الان درست میشود و بلافاصله خراب میشود من استدعا میکنم باین مسائل توجهی بکنند مخصوصاً که آقای معاون وزارت دارائی تشریف دارند باین مسائل را اگر ممکن بود رؤس آنها با دداشت بفرمائید چون بنده معتقدم صحبتهایی که اینجا میشود واقعاً برای رفع مسئولیت نمایندگی نیست مردم میخواهند که ما در دلدشان را بعرض دولت برسانیم از دولت بخواهیم این کارها را انجام بدهد اینکه نمیشود بنده همش مزاحم آقای نخست وزیر بشوم و نامه برایشان بنویسم و ایشان هم با کمال حسن نیت

دستور بدهند ولی با کمال صراحت بعرض میرسانم دستور ایشان را هیچجا اجرا نمیکند دیگر عرضی ندارم متشکرم (احسنت).

رئیس - آقای جوانشیر بفرمائید

جوانشیر - آقای رئیس، همکاران محترم، بطوریکه خاطر آقایان همکاران محترم مستحضر است دهه اول تیر ماه طبق سنت معهود ده ساله دوره برگزاری جشن تعاون بین المللی است تا قبل از انقلاب ششم به من مسئله جشنهای تعاونی و فلسفه تعاون در روح تعاون برای ما مفاهیم دیگری داشت و بویژه بعد از انقلاب اجتماعی ششم به من مفهوم تعاون و اقتصاد تعاونی از نظر ما و از نظر مجلس انقلابی قطعاً مفاهیم دیگری خواهد داشت ما قبل از انقلاب ششم به من اگر در باره تعاون صحبت میکردیم خود بخوبی میدانستیم که در يك بحث صوری و مجازی که فاقد مفاهیم و معانی واقعی است بحث میکنیم زیرا هیچ کار در جامعه ای که بر اساس استثمار و بهره کشی فرد از فرد انسان از انسان مستقر باشد و هیئت حاکمه مخلوق چنین پایه و زیر بنای تولیدی غیر انسانی باشد قهرماً مفاهیم تعاون و همبستگی های بشری و انسانی مفهوم پیدا نمیکند ما اگر امروز با سر فرازی و سر بلندی راجع بیک تئوری فلسفه انسانی بنام تعاون صحبت میکنیم این در درجه اول معلول تحولات و تغییرات زیر بنائی و روابط تولیدی است یعنی قبل از روابط المانه تری مستقر بود که هزاران سال در اجتماع ما حاکم بود ولی با درخشش انقلاب ششم به من یکی از مبانی و پایه های اصیل انقلاب، یعنی اقتصاد دمکراتیک اعلام شد، یکی از پایه های اقتصاد دمکراتیک در جهان سازمان های تعاونی بمعنی اصیل و واقعی خودش است، اگر از تعاون صحبت می کنیم آن شکل سازمانهای تعاونی است که بتواند استثمار فرد از فرد را پایان بدهد، بتواند بر مبنای تشکیلات و تمرکز سرمایه های کوچک دست تولید کننده را درست مصرف کننده بگذارد، من در اینجا در این مبحث بزرگ و عالی انسانی وقتی صحبت میکنم بیاد کلام بزرگترین پیشرو و بزرگترین پیغمبر تعاون قرن بیستم فرانسوی می آید که در کنگره بزرگ تعاون بین المللی گفت که ما روح انسانی و روح بشری را میخواهیم از قید حکومت سرمایه

خلاص کنیم، میخوایم دست تولید کنندگان و زحمت کشان را در دست نود و مصرف کننده بگذاریم و با نفی تضایقات اجتماعی پایه صالح اجتماعی را بنیان گذاری کنیم، این است فلسفه جاودانی و روح انسانی تعاون، تعاون يك مکتب اخلاقی و يك مکتب انسانی است که در آنجا میخوابد اجتماع آن همبستگی های مکانیکی و آن همبستگی ها و ارتباطات ناشی از تقسیم کار بین المللی یا تقسیم کار ملی را تبدیل به يك همبستگی از کانی و عضوی میکند یعنی بهمان مفهوم شعر سعدی علیه الرحمه فرمود که بنی آدم اعضای يك پیکرند تا واقعاً تمام افراد مردم خودشان را اعضای يك جامعه بحساب بیاورند ما اگر صحبت از تعاون میکنیم و با انقلاب دمکراتیک ایران را بر اساس و مبنای تعاون بررسی میکنیم برای این است که انقلاب اجتماعی ایران از دیدگاه فلسفی خاص خود معتقد است که باید واحدهای کوچک تعاونی را که با اصطلاح متخصصین و جامعه شناسان از آن میگویند و کونومی یاد میشود به ما کرا و کونومی منتقل کنیم یعنی بتوانیم از کوچکترین واحدهای تعاونی بر اساس فلسفه اقتصاد دمکراتیک که شاهنشاه بزرگ بصورت الهامی در خشان به انقلاب ایران هدیه فرمودند بتوانیم تمام واحد های تولیدی و توزیعی این مملکت را بر اساس واحد های بزرگ تعاونی قرار بدهیم که واحدهای کوچک در ضمن توسعه و گسترش بصورت اتحادیه ها بصورت فدراسیون ها و کنفدراسیون ها تمام مسائل تولید و توزیع را حل بکنند ولی ناوقتیه که تولید و ناوقتیه که توزیع ثروت مملکت بر اساس سود جوئی و سوداگری قرن نوزدهم است ما هیچوقت نمی توانیم معتقد باشیم که منویات رهبر بزرگ مملکت را بر این اساس اقتصاد دمکراتیک و تعاون، جامعه عمل پوشیده ایم، تعاون نفی سوداگری ظالمانه است، نفی سود جوئی غیر عقلانی است مبارزه با غارت مصرف کننده است، یکی از ویژگیهای انقلاب اجتماعی ایران همانطور که عرض کردم انتخاب اقتصاد دمکراتیک و تعاون بعنوان یکی از ستون های زیر بنایی است، بنده برای شما برای اینکه بیشتر به افتخار افکار و اندیشه های بلند رهبر انقلاب آشنا شویم مثالی میزنم که بیشتر بتوانیم مفرد و مختصر بشویم، انقلاب کبیر فرانس که از بزرگترین انقلاب های عالم بود در ۱۷۹۲ یعنی سه سال بعد از انقلاب بعنوان قانون شاپولی

تمام تشکیلات تعاونی و هر تشکیلاتی که کارگران را در بر جمع میکرد منسوخ کرد و بهم زد این قانونی است بنام قانون ۱۷۹۲ معروف به قانون شاپولی در فرانسه انقلابی که مانع تشکیلات شرکت های تعاونی و آنچه را که بعنوان آسوساسیون شناخته میشد گردید ولی انقلاب اجتماعی ایران پایه این انقلاب را بر اساس تعاون و بر اساس اقتصاد دمکراتیک میگذارد یعنی هر نوع استثمار فرد از فرد و هر نوع سود جوئی و هر نوع غارت مصرف کننده را نفی میکند، بنا بر این ما هر نوع شرکت تعاونی و هر نوع سازمانی را به بنییم که برخلاف این منویات و برخلاف این اندیشه های انقلابی عمل میکند از نظر ملت ایران و از نظر دانش و بینش انقلابی این سازمان ها تعاونی شناخته میشوند سازمانهای تعاونی چنان سازمانهایی هستند که روز بروز بتوانند رفاه مصرف کننده و تولید کننده را تأمین کنند و لسی از این میان اگر برخی بخواهند بار خود را ببندند این همان اقتصاد سوداگرانه و اقتصاد سود جوئی است از طرفی همان روش دلالی است که بصورت بیماری مزمن در کشورهای در حال به شدت طبقه های ارفقیر و فقیر تر و طبقه های را غنی و غنی تر میکند، انقلاب دمکراتیک ایران را با قبول اقتصاد دمکراتیک و فلسفه تعاون معتقد است که باید بر اساس برادری و برابری و آزادی و بر اساس همبستگی های انسانی و اقتصادی ما بتوانیم آنچه را که دست تولید کننده را در دست مصرف کننده بگذاریم که فقط تولید کنندگان یاداش خدمات و زحمات خود را در ساقبت کنند نه اینکه بصورت اقتصاد استثمار فرد از فرد باشد یا به غارت جامعه منتهی شود، امروز انقلاب اجتماعی ایران بر اساس تعاون اقتصادی و اجتماعی هر نوع فلسفه استثمار و سود جوئی را بصورت قرن نوزدهم نفی میکند دیگر دوره ای نیست که ما معتقد باشیم به مفهوم انتزاعی کلی که انسان اقتصادی بعنوان آزادی فرد حق دارد نمیتواند فرد دیگر و جامعه ای را غارت کند، دیگر اقتصاد اجتماعی ایران و جامعه انقلابی ایران نمیتواند اجازه دهد که هر گروهی بر اساس این فلسفه های غلط و بر اساس این فلسفه ها بنیکه بدست قرون در زباله دانه های تاریخ افتاده است جامعه ای را بصورت دو قطبی اداره کند، جامعه ای فقیر و جامعه ای غنی، در يك

شهر دوشهر کنار هم زندگی کنند، شهر اغنیاء و شهر فقرا، اینست فلسفه تعاون بر اساس انقلاب دمکراتیک ایران، مبارزه هر نوع استثمار، مبارزه با هر نوع سود جوئی، غارتگرانه و توسعه دادن تولید یعنی گذاشتن دست تولید کننده اقمی یعنی نوده های کشاورزان، کارگران که سابقاً در ازه و برد استثمار قرار گرفته بودند در دست مصرف کننده واقعی، آقابان پایه انقلاب ایران بر عهده سازمانهای تعاونی کشاورزی است تا موقعیکه کشاورز را بدست سازمانهای سود جوئیانه نظیر قرن ۱۹ بسیاری چگونگی مطمئن و امیدواریم که بتوانیم مانی انقلاب ایران را از هر جهت در روستاها مستقر کنیم وقتی سازمانهای صنعتی مملکت از طرفی مواد و مصالح را سه ثمن بخش از روستائی میخرند و در مقابل محصولات صنعتی را به سه برابر روستائی میفروشند، آنان که به انقلاب اجتماعی اندیشیده اند میگویند انقلاب اجتماعی ایران را انجام این چنین افکاری راهمانطور که فو و الیزم را در نطفه خفه کرد صاحبان این چنین افکار را نیز بر راه راست هدایت خواهد کرد جامعه انقلابی ایران دارای افکار و اندیشه های روشنی است، بنده های فلسفی آن روشن است، هر کس بخواهد برخلاف این اصول و برخلاف این مبنای اجتماعی رفتار کند سر انجام محکوم است محکوم از نظر افکار عمومی است امروز مجلس انقلابی خوب این مسائل که بنده با آنها اشاره کرده روشن است و میداند که اگر شاهنشاه مخم و رهبر انقلاب ملت ایران انقلاب دمکراتیک را عنوان و اعلام میفرماید یعنی چه؟ یعنی احترام به گروه و جامعه و احترام به نیروی انسانی، احترام به حاکمیت نیروی کار انسانی، اینست فلسفه تعاون که خوشبختانه در روزگار ما پایه بزرگترین انقلاب اجتماعی ایران قرار گرفته است، متشکرم، (احسن - احسن).

رئیس - آقای فرهاد پور بفرمائید.

فرهاد پور - بنده حضور آقای دکتر نیک بی وزیر محترم آزادی و مسکن را در این موقع به فال نیک میگیرم چون آنچه را که میخوام در نطق قبل از دستور عرض کنم مربوط به وظایفی است که بیشتر به عهده وزارتخانه

ایشان محول است. بنده این شانس را دارم برخلاف سایر ناطقین قبل از دستور که ناگزیر بودند بوسیله معاون وزارتخانه دیگر بیغام بدهند که نظر ایشان را منعکس کنند، بنده مستقیماً حضور ایشان آنچه بنظر من میرسد عرض میکنم، بنظر من وزارت آبادانی و مسکن شانس این را داشت که چون بر پایه و اساس نوی پایه گزاری شده بود دیگر عذر اینکه مقررات کهنه سازمانهای کهنه و عوامل کهنه وعده تطبیق شرایط کارمند با وظیفه مانع انجام کار ماست در این وزارتخانه وجود ندارد وزارتخانه است نو برای کار نو و برای نوسازی و خوشبختانه در هر خود شو دو وزیر نو جوان دیده، ما از این وزارتخانه توقع زیادی داشتیم و داریم، متأسفانه با کمال تأسف بنده باید عرض کنم رویه و طرز عمل و شاید تفکیک باره ای از وظایف موجب آن شده است که نتیجه گیری که مورد توجه بود از کار این وزارتخانه نشود، بنده چندی پیش در راه مسافرت بحوزه انتخابیه خودم در قصبه آبیک که همه آقابان از آنجا رد شده اند و آنجا را می شناسید، که همیشه برخلاف معمول که برعکس نهند نام زندگی کافور مردمی که از تشنگی میسوزند، اسم قصبه شان آبیک است این مردم سالها توقیفشان تأمین آب خوردن است چهار سال قبل چاه عمیق برای آنها زده شد، دو سال است که بر نامدلوله کشتی آب آشامیدنی این قصبه که در شاهراه تهران قزوین است شروع و تمام شده، فریب دو سال است که سیستم انتقال نیروی فشار قوی سد سفید رود از روی این قصبه عبور میکند و برق روشنائی را هم داده، همه این کارها معلق است بیک تلمبه که از این چاه آب آشامیدنی باین مردم برساند بنده در حدود یکماه قبل عرضهای حضور جناب آقای دکتر نیک بی فرستادم و جوابی تا بحال نرسیده است، خودم را باین کیفیت دلخوش میکنم که ایشان منتظرند و وقتی تلمبه کار افتاد اعلام کنند که آب مردم تأمین شد فریب سه ماه پیش اهالی قریه ای در سر شاهراه تا کستان همدان بنام برادگان برای تبدیل حمامشان بیک حمام بهداشتی نقضائی کردند ملاحظه بفرمائید آقابان تغییر روحیه و پیشرفت رشد اجتماعی چه تأثیری در مردم نامها دارد بنده خاطر میآید ده سال، پانزده سال

بیش در همین شهر تهران که پایتخت مملکت است اگر شهرداری میخواست يك حمام قدیمی خزانه را خراب کند و تبدیل به حمام بهداشتی بکند مجبور بود با قوه اجرائیه این عمل را بکند و با مقاومت مردم مواجه میشد امروز بر اثر رشد اجتماعی مردم کار بجائی رسیده است که روستائی نامه می نویسد که این حمام خزانه موجب توسعه کچلی و بیماری و ناخوشی است و برای ما يك حمام بهداشتی بسازید نوی تمام پروگرامهائی که دولت در اینجا ارائه کرد و در موقع طرح بودجه مادر کتابهای بودجه خواندیم این وظائف را دیدیم که باید انجام بدهد شرحی بنده به وزارت بهداشتی نوشتم و از وزارت بهداشتی به وزارت آبادانی و مسکن مراجعه شد تا جواب دادند که باهالی این فرجه ابلاغ کنید که مراجعه بکنند باین اداره و آدرس خودشان را بدهند چون ما آنجا را نمی شناسیم، بنده ناگزیر به معاون محترم وزارت آبادانی و مسکن نامه ارائه دادم و برای خودداری از بوروکراسی و نامه نویسی آدرس را دادم و نامه را هم بابشان دادم که این کار انجام بشود جوابی دریافت کردم این جواب را بنده برای آقایان و آقای دکتر نیکویی قرائت میکنم شاید مفید باشد که در دستگاه وزارتخانه تان که توجه باین مسائل بفرمائید در پاسخ نامه ای که بنده دارم شماره ۱۵۶۴۰، اینطور نوشته شده جناب آقای ارستجانی، نماینده محترم مجلس شورای ملی در خصوص ساختمان حمام در روستای رادکان بخش رامند قزوین باستحضار میرساند: عنوان نامه را ملاحظه فرمودید جواب را هم توجه بفرمائید طبق اطلاع اداره کل آبادانی و مسکن استان مرکز روستای فوق الذکر فاقد انجمن ده میباشد و انجام هر گونه طرحی در سال ۱۳۴۸ با مقررات آئین نامه های نوسازی روستاها مغایر است مع هذا ترتیبی داده شده است که مقامات ذربط وزارت کشور نسبت به تشکیل انجمن ده مذکور اقدام نمایند تا بعداً نسبت به اجرای طرح حمام پس از تأمین اعتبار اقدام گردد.

موقعیکه بنده عرض میکنم مسائل انقلابی مثل سلسله زنجیر بهم دیگر مربوط است و کار باستانی بريك روال و زوایای فرار بگیرد که این نوع معاذیر بصورت غدر و بهانه های قبل از انقلاب در نامه ها منعکس نشود شاید بعضی از دوستان و همکاران بخاطر عضویت یا تعصب حزبی

ار تا باید عریض بنده خودداری بفرمائید، وظیفه نوسازی روستا را به وزارت آبادانی و مسکن دادید وظیفه انتخاب انجمن ده کدخد را که پایه اولیه حکومت مردم بر مردم است و پایه اولیه آشنائی روستائی بنوع انتخاب است به وزارت کشور دادید، حالا آمده ایم میگوئیم آب و اوله کشی میخواستیم معلق میکنند به مقرراتی که مربوط است به تشکیل انجمن ده، انجمن ده را که باید تشکیل بدهد؟ وزارت کشور، وزارت کشاورزی که لایحه آنرا شماره پیش از مجلس پس گرفتند و هنوز اصلاحیه اش را نیاورده اند بنظر من آقایان این نوع کار، کار انقلابی نیست توجهی بفرمائید حالا که فرصت در اختیار دارید کارها را بر اساسی بگذارید که نتیجه صحیح بگیریم در منطقه دشت قزوین سازمانی بنام سازمان عمران دشت فعالیت کشته رزی دارد اهالی يك قریه ای بنام لوشکان به بنده می نویسد که مادر گذشته از آب چاههای دستی بصورت غیر بهداشتی استفاده میکردیم توجه بفرمائید که همه اینها را این مردم باهوش بسازد گرفته اند فهمیده اند و میدانند و در نامه هایشان می نویسد نامه را بنده دارم ارائه میدهم می نویسد در سابق از این چاههای دستی آب میکشیدیم و میخوردیم البته این آب سالم نبود، بهداشتی نبود و بیماری تولید میکرد سازمان عمران دشت برای توسعه زراعت در منطقه ما چاه عمیق زده این چاه عمیق نتیجه اش این شده است که چاههای دستی ما خشک شده و ما الان همان آب کثیف غیر بهداشتی را هم برای خوردن نداریم و آن کسیکه این چاه عمیق رازده برای آب آشامیدنی مردم دهی که میخواستند بسازد برای آنها زراعت بکند سهمی قائل نشده فکر میکنند از یک طرف مردم باید از تشنگی بمیرند و از یک طرف زراعت بشود و اگر آدمی وجود نداشته باشد و زندگی آنها تأمین نباشد از بدوی ترین احتیاجات برخوردار نباشند و آب آشامیدنی آنها تأمین نشود این زراعت به چه درد آنها میخورد؟ بنده در دو سال قبل یکسال و نیم قبل مطلبی را بوزیر آبادانی و مسکن سابق یادآور شدم و اینجا هم حضور جناب آقای دکتر نیکویی عرض میکنم دشت قزوین بمناسبت يك فجاجه عظیم در ۷ سال قبل زیر و روشد این دشت

بهرت پراکنده و با سابقه های مختلف و با عقیده های مختلف از طرف مهندسین مختلف العقیده ایرانی و خارجی به نسبتی نوسازی شده است و بنظر بنده وزارت آبادانی و مسکن با مطالعه در آنچه در این دشت انجام شده است در این نواقص موجود بدو نتیجه اساسی خواهد رسید اول اینکه در سایر نقاط مرتکب نواقص و اشتباهاتی که در این ناحیه وجود دارد نخواهد شد تا آنجا که با صرف يك هزینه بسیار کم در این محل میتوان در طریق وظیفه اصلیش که نوسازی دهات است کاری انجام بدهد حالا شما عرض میکنم دهی هست با متجاوز از ۸۷ خانة روستائی مدرن که بعد از زلزله ساخته شده با این تفاوت که آبادی سابق روی این تپه بوده و قبانی داشتند که خراب شده ساختمانهای جدید را برده اند يك کیلومتر آنطرف تر روی تپه دیگر بنا کردند چاه آب زدند سرلوله را گذاشتند بیرون و تا بحال کسی موتور روی این چاه نگذاشته و همین عمل موجب شده که در طول ۷ سال این ساختمانهای نو بلا استفاده مانده متأسفانه باید عرض کنم نه تنها مشرف بخرابی است بلکه قیمت اعظم آن بعلت خالی بودن و بلا استفاده ماندن ویران شده مسأله دیگری که باید عرض کنم لوٹ شدن امر راههای روستائی و راههای فرعی است بنده نمیدانم وزارت راه در طول ۴۰ سال يك وظیفه اساسی داشته است عادت کرده به این وظیفه و عدول از این وظیفه کار مشکلی است و يك وزارت آبادانی و مسکن هم هست که وظیفه اولیه و اصلیش از ساختن راههای فرعی و روستائی شروع میشد حالا باسم اینکه این راهها را گرفتند و دادند بوزارت راه دست مردم هیچ جا بند نیست در منطقه خرقان شرقی و غربی بیش از ۶۰ هزار جمعیت دارد شما در تمام این منطقه ده کیلومتر راه نشان بدهید مردم بمن نوشتند که در زمستان امسال نفت را به لیتری ۸ تا ۱۲ ریال خریدیم وقتی ما رشد فکری روستائی را بالا میبریم و زندگی مدرن و صنعتی و اجتماعی را بروستا میبریم و او را تشویق به صرف نفت میکنیم بجای کون و هیمة سوخت حیوانی باید کاری بکنیم که نفت برای او تأمین باشد راهی دارند میسازند در این

منطقه از روی رودخانه خررود که در طول ۷ ماه از سال شاید شش ماه با باران رودخانه ببرد و بجای پل دارند آب نما میزنند که مردم دهاتی برای من مینویسند که این علق چه کسی است که رودخانه ای را با این عظمت که هفت و هشت ماه از سال نمیشود از آن عبور کرد بجای این که روی این رودخانه پل بزنند برای ما آب نما میزنند اگر برای ۵ ماه تابستان است که تابستان این رودخانه خشک است و ما احتیاج باین آب نما نداریم و اگر برای زمستان است که ما از توی آب سیلاب این رودخانه که کامیون را هم میبرد نمیتوانیم عبور کنیم بنده حضور آقای دکتر نیکویی را در این جلسه بفال نیک میگیرم باز هم امیدوارم باین مطالب کوچک که وقتی در سطح روستا و بیابان نگاه کنیم بزرگترین مسأله و مهمترین مشکل این مردم را تشکیل میدهد در سطح دولت توجه بفرمائید و اگر مقداری از اینها هم خارج از وظایف وزارتخانه شماست بهر حال مردم روستا و نوسازی روستا را شما سیرند اینها راه می خواهند، ارتباط می خواهند، پست می خواهند، نفت می خواهند، برق می خواهند، آب آشامیدنی می خواهند، حمام می خواهند چیز زیادتری که از شما نخواستند ما توقع نداریم که باین بودجه و اعتبارات شما آیارتمان تهران را بگذارید و بیائید برای روستائی خانه نو بسازید بنده فقط اجازه بفرمائید برای آنها يك راه، يك حمام و يك آب آشامیدنی تهیه کنند دعا گوی شما و دولت حزب ایران نوین انشاء الله خواهند بود (احسن).

۳- تصویب صورت جلسه

رئیس - راجع بصورت جلسه دفعه گذشته نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه تصویب میشود آقای خسروی کردستانی.

خسروی کردستانی - تلگرافاتی است از هیئت علماء و مشایخ نقشبندی و قاطبه عشایر شادکوه کانی، سانانی، حیدری، رزایی، بهرامی، کهنه پوشی و لر زبیری مروان دایر بر پشتیبانی از اقدامات دولت در اروند رود که به ساحت مقدس مجلس شورای ملی تقدیم میگردد.

۴- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای قوام صدوری معاون وزارت دارائی

رئیس - وارد دستور میشود آقای قوام صدوری بفرمائید.

قوام‌صدوری (معاون وزارت دارائی) - با اجازه مقام محترم ریاست لایحه‌ای است منوط به اصلاح پارامای از مواد قانون مالیات بر درآمد که برای رسیدگی و تصویب تقدیم می‌شود.

رئیس - لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع می‌شود.
قوام‌صدوری - با اجازه مقام محترم ریاست بعلمت اشاره‌ای که یکی دو نفر از ناطقین محترم فرمودند بنده لازم میدانم يك مطلبی را مجدداً با استحضار مجلس محترم برسانم و آن اینست که نطق‌های قبل از دستور اعم از اینکه وزیر مربوط آن دستگاهی که راجع به او صحبت می‌شود در جلسه باشد یا نباشد بهر حال راجع به هر موضوعی که باشد همیشه بطور منظم در دفتر پارلمانی نخست‌وزیری مورد بررسی قرار می‌گیرد و بدستگاه‌های مربوط ابلاغ می‌شود و نتیجه خواسته می‌شود و در بسیاری از موارد هم نتیجه کار به نماینده محترم گفته می‌شود تا بحال روش این بوده است و در آینده هم این روش خواهد بود البته حضور خود آقایان وزراء بهتر خواهد بود ولی این مطالب در دفتر پارلمانی نخست‌وزیر مورد توجه قرار می‌گیرد.

۵- طرح و تصویب گزارش کمیسیون دادگستری دائر به تأیید اصلاحات مجلس سنا در لایحه قانونی الحاق بند (د) بماده ۴ قانون اراضی دولت و شهرداریها و اوقاف و بانکها و ابلاغ بدولت

رئیس - گزارش کمیسیونها راجع به الحاق بند (د) بماده ۴ قانون اراضی دولت و شهرداریها و اوقاف و بانکها مطرح است قرائت می‌شود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی
کمیسیون دادگستری در جلسه روز سه شنبه دهم تیر ماه ۱۳۴۸ با حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۱۰۹۳۴ - ۱۳۴۸/۱/۲۸ راجع به الحاق بند (د) بماده ۴ قانون اراضی دولت و شهرداریها و اوقاف و بانکها را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آورده بود مطرح کرد و اصلاحات مجلس سنا را مورد تأیید و تصویب قرار داد. اینک گزارش آنرا بشرح زیر بمجلس شورای ملی تقدیم می‌دارد:

قانون الحاق بند (د) بماده ۴ قانون اراضی دولت و شهرداریها و اوقاف و بانکها

ماده واحده - بند (د) و ۵ تبصره آن بماده ۴ قانون اراضی دولت و شهرداریها و اوقاف و بانکها مصوب سال ۱۳۳۹ اضافه می‌گردد.

بند (د) - در مورد بند (ج) هر گاه اراضی مذکور در قانون اراضی دولت و شهرداریها مصوب سال ۱۳۳۵ و اصلاحی سال ۱۳۳۹ تا تاریخ تقدیم این لایحه بصورت موات یا بائر اعم از اینکه محصور شده یا نشده باقیمانده باشد و مورد حکم قطعی هیأت‌های مربوط واقع نشده باشد دولت و سازمانهای مذکور در قانون میتوانند در یک در مورد خاص خود از تاریخ تصویب این قانون تا حداکثر یکسال نسبت به استرداد عین زمین موضوع پرونده‌های طرح شده در هیأت‌های رسیدگی از هیأت تقاضای صدور حکم نمایند.

هیأت علاوه بر اصدار رأی طبق بند مذکور علیه متجاوز اصلی یا وراث آنها و یا متقاضی ثبت حکم به رد عین اراضی علیه آخرین منتقل‌الیه صادر می‌نماید در این صورت آخرین منتقل‌الیه مستحق دریافت قیمتی است که طبق سندرسمی انتقال بفروشنده پرداخته است به اضافه ۹ (نه) درصد بهره در سال از تاریخ آخرین سند انتقال تا تاریخ پرداخت و ادارات ثبت اسناد و املاک مکلفند سند مالکیت این قبیل اراضی را بنام سازمانهای مذکور صادر و یا اصلاح نمایند. منتقل‌الیه نیز میتواند برای مطالبه خسارات حاصل از معامله زمین علیه ناقل در دادگاه اقامه دعوی نماید.

تبصره ۱ - در صورتیکه انتقال بصورت صلح با همه غیر معوض یا موارد مشابه آن انجام گرفته باشد قیمت واقعی روز انتقال به تشخیص کارشناس با اضافه نه درصد بهره احتساب و به منتقل‌الیه پرداخت می‌گردد.

تبصره ۲ - منظور از آخرین سند انتقال رسمی در این بند سندی است که قبل از اول آذرماه سال یکم هزار و سیصد و چهل و هفت (۱۳۴۷) تنظیم گردیده باشد.

هر گاه پس از تاریخ مذکور نقل و انتقالی واقع شده باشد هر يك از ایادی بعدی نسبت به مبلغی که به بد

قبلی خود اضافه پرداخته است از طریق محاکم عمومی حق مطالبه خواهد داشت.

تبصره ۳ - آرائی که در فاصله تقدیم این لایحه بمجلس و تصویب نهائی آن از طرف هیأتها دائر بموات یا بائر بودن بشفع سازمانهای مذکور در قانون صادر می‌گردد مشمول مقررات این قانون بوده و دولت و سازمانهای مذکور در قانون میتوانند با معرفی منتقل‌الیه از هیأت صادرکننده رأی با رعایت بند (د) این قانون درخواست استرداد عین زمین را بنمایند و هیأت‌های رسیدگی رأی به استرداد عین زمین صادر خواهد نمود.

تبصره ۴ - نقل و انتقالی که نسبت به اراضی موضوع بند (ج) قانون اصلاحی اراضی دولت و شهرداریها و اوقاف و بانکها مصوب سال ۱۳۳۹ تا تاریخ تقدیم این لایحه بمجلس شورای ملی صورت گرفته است تا هزار متر مربع از مشمول مقررات این قانون، معاف خواهد بود ولی در این مورد بنا متقاضی ثبت یا متجاوز اصلی یا وراث آنها طبق بند (ج) ماده ۴ قانون مصوب سال ۱۳۳۹ رفتار خواهد شد. استحقاق استفاده از این تبصره برای هر شخص فقط نسبت به يك قطعه زمین میباشد در صورتیکه مساحت زمین مورد انتقال بیش از هزار متر باشد انتخاب هزار متر مربع مذکور در این تبصره با دولت و سازمانهای مذکور در این قانون میباشد.

تبصره ۵ - سازمان مسکن میتواند این قبیل اراضی و سایر اراضی موات یا بائر که بنام دولت به ثبت رسانیده یا بعداً به ثبت خواهد رسانید و همچنین اراضی خاصه موضوع بند (ب) ماده ۷ قانون انحلال خالصجات مصوب سال ۱۳۴۶ را طبق اساسنامه خود بفروش رسانده و وجوه حاصل را صرفاً بمصرف تهیه مسکن و آپارتمان و خانه‌های سازمانی و مدرسه با رعایت فضای سبز و پارک متناسب و تأسیسات و لوازم آنها برساند سازمان مسکن همچنین میتواند حداکثر نود درصد از وجوه حاصل را بمصرف تقسیم و حفاظت و نگهداری اراضی و مخارج مربوط در تهران و شهرستانها برساند.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر وفا

گزارش از کمیسیون آبادانی و مسکن بمجلس شورای ملی
کمیسیون آبادانی و مسکن در جلسه روز چهارشنبه ۱۱ تیر ماه ۱۳۴۸ با حضور آقای مهندس بدیع معاون وزارت آبادانی و مسکن لایحه شماره ۱۰۹۳۴ - مورخ ۴۸/۱/۲۸ راجع به الحاق بند (د) بماده ۴ قانون اراضی دولت و شهرداریها و اوقاف و بانکها را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آورده بود مطرح و گزارش کمیسیون دادگستری را در این مورد عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم می‌دارد.

مخبر کمیسیون آبادانی و مسکن - مهندس عطائی
گزارش از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی
کمیسیون دارائی در جلسه روز پنجشنبه ۱۲ تیر ماه ۱۳۴۸ با حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۱۰۹۳۴ - ۱۳۴۸/۱/۲۸ راجع به الحاق بند (د) بماده ۴ قانون اراضی دولت و شهرداریها و اوقاف و بانکها را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آورده بود مطرح و گزارش کمیسیون دادگستری را در این مورد عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم می‌دارد.
مخبر کمیسیون دارائی - خسروی گردستانی
رئیس - آقای دکتر اسفندیاری بفرمائید.

دکتر اسفندیاری - من بسیار متأسفم که شاید برای دفعه سوم و چهارم يك موضوعی را متذکر اکثریت محترم مجلس شورای ملی و هیأت دولت می‌شوم و آن اینست که وقتی يك لایحه‌ای در مجلس شورای ملی مطرح میشود و پیشنهادی از طرف نمایندگان محترم داده میشود و در کمیسیونهای مختلف مطرح میشود این پیشنهادها وقتی در کمیسیونها مطرح میشود دولت به‌عنوان مخالف متعذر میشود که این پیشنهاد لازم نیست. ما چنین چنان خواهیم کرد (صحیح است) ولی متأسفانه وقتی همین لایحه بمجلس سنا میرود و همین پیشنهاد از طرف سناتورهای محترم داده میشود دولت نمیدانم توی چه اصل همین موضوع را در آنجا قبول میکند از جمله در تبصره ۵ اگر سطر پنجم را نگاه کنید يك کلمه مدرسه در مجلس سنا اضافه شده بنده

بسیار متأسفم که این کلمه چندین مرتبه در این مجلس پیشنهاد و مطرح شد و دولت باین منطبق متوسل شد که مادریم این کار را میکنیم و مدرسه را هم خواهیم ساخت اینجا قبول نکردند ولی در مجلس سنا همین را اضافه کردند من استدعا میکنم جناب آقای مهندس ارفع ولیدر های محترم حزب ایران نوین این موضوع را در فراکسیون مطرح بفرمایند اگر يك چیزی در مجلس شورای ملی پیشنهاد میشود و آن امر ضرورت دارد اینها را از آن پیشنهاد از طرف ما داده بشود که اقلیت هستیم بنا از طرف شما که اکثریت هستید این را همین جا بپذیرید نه اینکه اینجا قبول نکنید برود به مجلس سنا آنجا صورت جلسه را بخوانند و عین همین پیشنهاد را بدهند و برگردد اینجا ما دوم تبه بگوئیم درست گفته اند و بدون لایحه نمی پذیریم از جمله به يك قسمت که بر خورد کردم در بند (د) لایحه است که کلمه «میتواند» گذاشته اند این باید مکلف است باشد و تذکر میدهم اگر میتواند دولت قبول کند یعنی میتواند يك مقداری را دولت و نماینده دولت عمل بکنند و يك مقدار را عمل نکنند انشاء الله در دولت حزب ایران نوین و در زمان وزارت آقای دکتر نیک پی که اینجا تشریف دارند این عمل اتفاق نیفتد ولی این هم همیشه وجود دارد که ممکن است افرادی وجود داشته باشند در وزارتخانه که يك قسمت را عمل بکنند یا نکنند مخیر باشند که زمین را از آقای دکتر نیک پی بگیرند یا از آقای مهندس ارفع نگیرند (مهندس ناصر بهبودی - جناب آقای دکتر اسفندیاری اصلاً برای همین موضوع نمیتواند را گذاشتند و الا میدانستند که مکلف است یا میتواند تفاوت دارد میخواهند از هر کس نخواستند نگیرند) بهر صورت شاید نظر خاصی نبوده جناب آقای مهندس بهبودی و بهر حال وظیفه من تذکر است ولی آنچه خواستم پیشنهاد کنم يك تبصره بعنوان تبصره يك در مجلس سنا اضافه شده که ما میتوانیم در مورد آن هم پیشنهاد بدهیم و هم کلماتش را عوض کنیم و با حذف کنیم و مطلب طوری است که باید قید زمان هم در آن میشود ولی چون مربوط به ماده واحده است ممکن است دولت باین امر توجه داشته و معتقد نباشد که قید زمان ضرورت دارد در صورتیکه انتقال بصورت صلح یا هبه غیر معوض

و با موارد مشابه آن انجام گرفته باشد چون مادر اول تاریخ تقدیم لایحه به مجلس را ملاک عمل قرار دادیم بنا بر این باید در تمام تبصره ها هم قید شود اینست که بنده فکر میکنم تا تاریخ تقدیم لایحه قید بشود بنا بر این من پیشنهاد میکنم در این تبصره يك تا تاریخ تصویب لایحه اضافه بشود این پیشنهاد را تقدیم مقام ریاست میکنم موضوع دیگری که تذکرش لازم بود در سطر دوم اگر توجه کنید می نویسد «قیمت واقعی روز انتقال به تشخیص کارشناس» خیلی عجیب بنظر من رسید چون اگر قیمت واقعی را داشته باشیم دیگر مشکلی در بین نیست و مورد شکلی برای ما پیش نمی آید و بکارشناس مراجعه نمیکنند و در صورتی که کارشناس مراجعه میکند که يك شکلی بقدر يك ایسین پیش باید و در يك موردی اطمینان از قطعیت موضوع کم شده باشد آنوقت بکارشناس مراجعه میشود که اظهار نظر قطعی بکنند ولی وقتی قطعیت دارد که ما بکارشناس مراجعه نمیکنیم برای آنکه دست وزارت آبادانی و مسکن تاحدی باز باشد و کارشناسان آنها بتوانند اظهار نظر قطعی کنند من پیشنهاد اینست که کلمه واقعی را بردارید یا باید واقعی را بردارید یا باید کارشناس برداشته شود و چون مردم بیشتر علاقمند به مراجعه به کارشناس هستند و کارشناسان وزارتخانه هم مردم ورزیده ای هستند میروند قیمت را تعیین میکنند و بنظر من کلمه واقعی زائد است پیشنهاد من اینست که این کلمه واقعی را از این لایحه حذف بفرمائید.

رئیس - نظر دیگری در مورد گزارش کمیسیونها نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد آقای دکتر اسفندیاری قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم در تبصره ۱ ماده واحده در سطر دوم کلمه «واقعی» حذف شود - دکتر اسفندیاری

رئیس - آقای دکتر نیک پی بفرمائید

دکتر نیک پی (وزیر آبادانی و مسکن) - با اجازه مقام محترم ریاست بنده لازم میدانم از اظهار لطف و همکاری نمایندگان محترم مجلس شورای ملی و ستانورهای محترم که در مجلس سنا کمال محبت را فرمودند در بصوب

رساندن این لایحه در این مقام مقدس تشکر کنم لایحه ای که تنظیم شده بنظر بنده یکی از بهترین و مفیدترین اویج است و لایحه ای است که بحق میشود گفت در جهت رفع مضیقه مسکن بسیار مؤثر میتواند واقع شود جناب آقای دکتر اسفندیاری دوسه مطلب را اشاره فرمودند که تصور میکنم با توضیح بنده و درج در صورت جلسه احتیاج به اصلاحی در ماده واحده نباشد چون تبصره يك در حدود لایحه است و مربوط به لایحه طبعاً بنظر بنده و با توضیحیکه خواهم داد و در اصل لایحه هم قید شده است تاریخ تقدیم لایحه البته تبصره هم مربوط به تاریخ تقدیم خواهد بود به این ترتیب احتیاج به اصلاح لایحه نیست. در بنابر قیمت واقعی بنده تقاضا میکنم همان جمله قیمت واقعی قید بشود روی این مطلب با حقوقدانها و کارشناسان مفصل بحث کردیم اصولاً مسأله هبه قبلاً مورد بحث نبود و در مجلس سنا مطرح شد و تذکر داده شد و ممکن است مواردی باشد که در قیمت خدای نخواستہ فعل و انفعالاتی شده باشد کارشناس نظری که بدهد خود بخود روی قیمت واقعی خواهد بود ولی این کلمه واقعی را قید و حفظ کنیم بیشتر نفع دولت است در مورد میتواند چون قبلاً بنده توضیح

عرض کردم چه در مجلس شورای ملی و چه در مجلس سنا و چه در کمیسیونها و این مربوط به لایحه ای میشود که مجلس محترم شورای ملی قبلاً تصویب کرده علت این بود که اولین پیش نویس لایحه که بنده تقدیم کردم نوشته بود مکلف است منتهی پیشنهاد بنده در آذرماه ۴۷ مطرح شد در آن موقع محدوده شهر تهران اعلام نشده بود بعد که محدوده اعلام شد تفاوت قیمت پیدا شد بین زمینهاییکه خارج از محدوده است و زمینهاییکه واقع در محدوده است این توهم برای بنده و همکاران بنده پیدا شد که فردا بگویند حالا که محدوده اعلام شد و يك چیز جدیدی شد که زمینهای زمین خورها را بقیمت گرانتری بخرند بنا بر این نوشتیم دولت میتواند و بنده اصل را بر این میگذازم که دولتیکه منتخب مجلس است مورد اعتماد است با قدرت و ایمان کار خواهد کرد و تعملى در کارها نباید باشد بنده يك مطلب دیگر که امروز صبح بنده گزارش شد لازم دیدم در اینجا و از این طریق به استحضار

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم تبصره ۱ ماده واحده بصورت زیر اصلاح شود.

تبصره ۱ - در صورتیکه تا تاریخ تقدیم این لایحه انتقال بصورت صلح یا هبه الی آخر - دکتر اسفندیاری

رئیس - آقای دکتر دادفر مخالفتی بفرمائید.

دکتر دادفر - بنده خواستم از فرصت استفاده کنم و توجه جناب آقای وزیر آبادانی و مسکن را در این تبصره ماده يك در مورد پیشنهادی که آقای دکتر اسفندیاری پس گرفتند جلب کنم با این توضیح فکر میکنم مشکلاتی که بنظرشان رسیده رفع شود در تبصره ۲ نوشته شده منظوری از آخرین سند انتقال رسمی در این بند سندی است که قبل از اول آذرماه ۴۷ تنظیم شده در مورد تبصره يك که مربوط به هبه معوض یا غیر معوض است قید ندارد و این با توجه به فلسفه ایست که فرمودند که اجرای این قانون را از نظر سند به قبل از آذر ۴۷ موکول فرمودند لذا این توهم حاصل میشود که مقداری از این اراضی بعد از آذر

۲۷ و حتی قبل از تقدیم این لایحه باشد منظور اساسی جنابعالی و هم چنین دولت را از بین برده باشد (صحیح است) لذا بنده استدعا میکنم تصریح فرمائید اگر بصورت پیشنهاد هم باشد تصریح جنابعالی در صورت جلسه هست که منظور از این آخرین اسناد رسمی راجع به اسناد رسمی و هم به غیر ذلک هم شامل و جاری است اگر چنانچه این مطلب را توضیح فرمائید که اراضی که بصورت همه داده شده منظور از آخرین انتقال، انتقالی است که قبل از آذر ۲۷ داده شده بصورت همه آنوقت اشکالی ندارد که قیمت واقعی باشد در غیر اینصورت اگر چنانچه پس از آذر ۲۷ باشد حذف کلمه واقعی همانطور که آقای دکتر اسفندیاری پیشنهاد کردند تحقق پیدا میکند بنا بر این بنده استدعا میکنم روشن فرمائید اگر اسناد مربوط به همه و صلح بعد از آذر ۲۷ تا تاریخ تنظیم این لایحه تنظیم شده باشد تکلیف چیست؟ و شامل بند ب میشود یا نه بعقیده بنده بنصره ۲ باید شامل بند ب تبصره یک هم بشود (دکتر اسفندیاری - نظر من هم همین بود خیلی متشکرم) نمیدانم جناب آقای دکتر نیک بی منظوم را توانستم مطرح کنم یا خیر.

رئیس - آقای دکتر نیک بی فرمائید.

دکتر نیک بی (وزیر آبادانی و مسکن) - بنده اینجا عرض میکنم که در صورت جلسه قید بشود منظور بنده تاریخ تقدیم لایحه به مجلس شورای ملی است و به این ترتیب رفع مشکل میشود.

رئیس - آقای دکتر اسفندیاری نظر جنابعالی تأمین شد؟

دکتر اسفندیاری - با توضیحی که داده شد پیشنهاد را پس میگیرم.

مهندس بهبودی - آقایان تذکر میدهند اگر در صورت جلسه قید بشود چنین میشود این در صورتی است که اگر قانون ابهام داشته باشد مجریان قانون بصورت جلسه مراجعه میکنند و اگر قانون مبهم نباشد عیناً مجریان مجبورند اجرا کنند و تذکر اینک در صورت جلسه هست کافی نیست باید قانون ابهام نداشته باشد.

رئیس - پیشنهاد آقای مرتضوی قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

اصلاح مجلس محترم سنا موضوع حذف کلمه متعلق بخود را جایز نمیدانم و مصوبه مجلس شورای ملی را تأیید مینمایم.

مرتضوی

رئیس - آقای مرتضوی فرمائید.

مرتضوی - بنده تصور میکنم اگر جناب آقای وزیر آبادانی و مسکن بخاطرشان باشد اضافه شدن جمله متعلق بخود در نتیجه پیشنهادی بود که بنده تقدیم داشتم بودم چون در آن متنی که دولت تقدیم مجلس شورای ملی کرده بود حکم اراضی بایر را علی الاطلاق داده بود بنده متوجه شدم که اراضی بایر در موقعیتهای مختلف احکام مختلفی دارد در قانون اصلاحات ارضی و مصوبه مجلس شورای ملی گفتیم که اراضی بایر آنچه که جنبه خارج از شهرداری بایستی تحت یک مقررات خاصی قرار گیرد یا احياناً برای عمران و آبادی واگذار بشود و اگر در این قانون که مؤخر بر آن قانون هست حکم بدهد که تمام اراضی بایر را بگذاریم وزارت آبادانی و مسکن بفرشند و وجوه حاصله را برای ساختمان این زمین ها بمصرف برساند و اگر ما یک توجهی نکنیم که چه نوع اراضی در حکم اراضی بایر مشمول این قانون میشود فکر میکنم تداخلی در وظایف وزارت اصلاحات ارضی است روی این اصل جناب آقای وزیر آبادانی و مسکن موافقت فرمودند که مینویسیم اراضی بایر متعلق بخود یعنی مقصود این نیست که مالکیتش متعلق بخود باشد مالکیتش متعلق به وزارت آبادانی و مسکن باشد برای اینکه این اراضی علی الاصول متعلق بدولت است چیزی که هست بعضی اراضی اداره و حیازت آن با وزارتخانه خاصی هست و بعضی موارد مختلف منظور از کلمه متعلق بخود منظور جنبه مالکیت نیست بلکه حیازت و نظارت است این جمله باین دلیل اضافه شد که متوجه باشیم آن اراضی بایری که طبق قانون تحت حیازت وزارت آبادانی و مسکن قرار میگیرد مشمول این قانون است بنده فکر میکنم در مجلس محترم سنا توجه باین

رئیس - پیشنهاد آقای دکتر دادفر قرائت میشود.
(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم که عبارت زیر به آخر بنصره ۱ اصلاحی سنا علاوه شود.
مشروط بر اینکه انتقال قبل از آذر ۱۳۴۷ بعمل آمده باشد - دکتر دادفر.

رئیس - آقای دکتر دادفر فرمائید.

دکتر دادفر - در توضیحاتی که بعنوان مخالف در

اطراف پیشنهاد آقای دکتر اسفندیاری عرض رساندم مطلب خود را عرض کردم نهایتاً عبارتش با آن پیشنهاد قابل تطبیق نبود خلاصه مطلب عبارت از این است که سند انتقالی را که الان ما بموجب این قانون آنرا معتبر نمیدانم سندی است که بعد از آذر ۲۷ تنظیم شده باشد اگر سندی قبل از آذر ۲۷ تنظیم شده باشد آخرین قیمت که با اصطلاح قید شده بعلاوه ۹/۹ بصاحبش بدهند ولی اگر بعد از آذر

۲۷ سندی تنظیم شده باشد و نقل و انتقالی بعمل آمده باشد این سند را دیگر وزارت آبادانی و مسکن معتبر حساب نمیکند بموجب این قانون در مورد تمام انتقالات بانوجه به بنصره ۲ این قانون این معنی جاری است اما در بنصره یک بعبارت دقت فرمائید نوشته است در صورتیکه انتقال بصورت صلح یا همه غیر معوض باشد یا موارد مشابه آن انجام گرفته باشد یعنی قسمتی از انتقالات را مستثنی کرده انتقالی را که بصورت صلح یا همه باشد قیمت واقعی روز انتقال را به تشخیص کارشناس گذاشته با اضافه ۹/۹ بهره به منتقل الیه پرداخت میگرد و ولی اینجا عرض میکنم اگر انتقال ۱۲ اردیبهشت ۴۸ باشد این میآید متری صد تومان پولش را میگیرید بعنوان اینکه من همه کردم ممکن است در جواب بنده گفته شود در بنصره ۲ نوشتیم منظور از آخرین سند انتقال آن سند رسمی است که قبل از آذر ۲۷ تنظیم شده باشد اما شما اسناد رسمی را با اختصاص به همه بودن و صلح یا معوض بودن تفکیک کردید اگر به محکمه اثنی برید میگویند حکم بنصره ۲ شامل بنصره یک نمیشود لذا بنده پیشنهاد کردم که در بنصره یک هم گذاشته شود که این صلح های

شده است که اراضی متعلق به وزارت آبادانی و مسکن اراضی متعلق بدولت است البته این جمله ای را که بعد اضافه کردند اگر این استنباطی که عرض میکنم همین باشد بنده پیشنهاد را پس میگیرم، گفته اند اراضی را که وزارت آبادانی و مسکن به ثبت رسانده با قبل از او به ثبت رسانند که بعد مدتش متعلق از بد سابق خواهد بود یا آنچه را که بعداً به ثبت خواهد رساند اگر آنچه را که بعداً شمایه ثبت خواهد رسانید و آنچه را که مطابق قانون و وظایفی که برای وزارت آبادانی و مسکن معین شده آن اراضی که تحت نظارتشان است به ثبت میرسانند بنده حرفی ندارم ولی اگر شما اراضی بایری را که در حیطه تصرف و قدرت و حیازت وزارت اصلاحات ارضی است میگیرید که به ثبت برسانید فکر میکنم نمیتواند مشمول این قانون باشد اگر جنابعالی عرض بنده را تأیید فرمائید پیشنهاد را پس میگیرم.

رئیس - آقای دکتر نیک بی فرمائید.

دکتر نیک بی (وزیر آبادانی و مسکن) - بنده فرمایشات جناب آقای مرتضوی را تأیید میکنم ولی توضیح عرض میکنم که چرا اینطور شد بنده اصرار کردم و خیال میکنم خدمتی کردم که در این بنصره نوشتیم وجوهی که حاصل میشود صرفاً به مصرف چه کارهایی برسد این لغت صرفاً به اصرار بنده و شاید علیرغم مشاورینم نوشته شد ولی یا فشاری کردم که این پیشنهاد نوشته شود که مشخص باشد این پول بمصرف چه کاری میرسد سازمان مسکن توضیح دادند که طبق قوانین خودشان چهارده، پانزده قطعه دقیقاً نمیدانم زمینهای جزو بانک ساختمانی سابق بوده از ابتدا در اختیار داشته اند آن را که در ابتدا در اختیار خودشان بود طبق قانون دیگر نباید فشار بیاوریم که اگر فروختند اگر همه کردند صرفاً بکارهایی برسد که در اینجا ماقید کردیم و طبق قانون خودشان عمل میکنند باین دلیل نوشته شد ولی از پشت این ترتیب عرض میکنم که اراضی که در اختیار وزارت اصلاحات ارضی است بنده هیچ دست تجاوزی نسویش دراز نخواهم کرد.

رئیس آقای مرتضوی متقاعد شدید؟

مرتضوی - بنده پیشنهاد را پس گرفتم.

غیر معوض و با همه‌های مجانی مشروط بر اینکه قبل از آذر ۴۷ سندش تنظیم شده باشد اگر اینطور سندی بود قهرأ دولت پولش را میدهد اما اگر بعد از آذر ۴۷ کسی همه یا صلح بلاعوض یا غیر معوض کرده بود مشمول مقررات نظره يك نباشد این احتیاط قانونی از هر جهت ضرورت دارد بخصوص که ما آمدمیم مبدأ اسناد را درباره کلیه انتقالات آذر ۴۷ قرار دادیم هیچ منطقی ندارد که مابینیم صلح را تفکیک و مجزا از این بکنیم و برایش مبدأ انتقال تاریخ دیگر قائل بشویم باید همه اسناد اعم از همه ، انتقال ، خریداری ، فروش همه اینها را قبل از آذر ۴۷ شامل آخرین قیمت سند بعلاوه ۹/۱ بکنیم اسنادی که بعد از آذر ۴۷ تنظیم شده باشد قیمت سند قابل اجراء نیست باین ترتیب به این تبصره يك بنده چیزی اضافه نکردم آن چنان جمله‌ای اضافه کردم که در تبصره ۲ گفته است البته با تأکید بیشتری است دلیل اینکه تبصره ۲ مورد خاصی تلقی بشود و با اینکه موضوع تبصره يك ، يك موضوع خاصی است که همه از آن مستثنی است در این صورت آنرا هم بگذاریم یا موضوع تبصره يك را اگر در متن تبصره میکنند بگذارند میگفتیم انتقالات اعم از بلاعوض معامله بهر جهت درست است تبصره ۲ شاملش میشود بنده از جناب آقای وزیر آبادانی و مسکن استدعا میکنم که این جمله را که عبارت از منظور مذکور در تبصره ۲ بند دال است عیناً قبول فرمائید که هیچگونه ابهامی در این کار باقی نماند احیاناً اگر کسی بعد از آذر ۴۷ بصورت صلح با همه يك اراضی را برداشته صاحب یا همه کرده مشمول مقررات این قانون قرار بگیرد.

رئیس - آقای دکتر نیک‌پی فرمائید.

دکتر نیک‌پی (وزیر آبادانی و مسکن) - بنده از جناب آقای دکتر دادفر استدعا میکنم با توجه به توضیحاتی که خدمتشان عرض میکنم پیشنهادشان را پس بگیرند باین دلایلی که عرض میکنم آنچه که واقفأ ضروری و فوری است برای دولت این لایحه است هیئت‌های سه نفری نسبت به اراضی بسیار زیادی که از همه مهمتر طرشت است رأی صادر کرده‌اند با توجه به قوانین جاری بندهایی قید شده است که اگر آبادانی و عمرانی شده باشد بموجب بند (ب) داده بر زمین زیر عمران و آبادانی بشخص تعلق

میگیرد طبق يك ضوابطی ، از روزیکه نسبت به طرشت رأی صادر شده هر روز ما وقت و بی وقت با آنکه قسمت اعظم این زمینها خارج از محدوده شهر است و شهرداری پلیس نداشته و زاندامری بما کمک میکند خود بنده ناچار شدم در يك مورد ساعت یازده شب بلند شوم و بروم به طرشت ، باید توجه شود زمین هارا دارند بهر شکلی که شده تغییر میدهند بنده تقاضا میکنم توجه باین امر بشود که میلیونها تومان پول در این کار در مخاطره و خطر است و اگر جمله پیشنهادی جناب آقای دکتر دادفر اضافه بشود احتیاج به تصویب مجدد مجلس سناست و این ممکن است سه ماه وقت بگیرد و ما دیگر زمینی در طرشت نخواهیم داشت بنده صراحتاً عرض میکنم اگر بجای ۲۸ زاندامری که در اختیار داریم ۲۸۰ زاندامری در اختیار داشته باشیم چون اراضی پراکنده است و نمیشود نگاهداشت مشکل است اما راجع به اساس مطلب عرض کنم شاید تقصیر ما بوده که توجه به همه صلح غیر معوض نکردیم ، صلح غیر معوض را در مجلس سنا توجه دادند که اگر اراضی باشد و معامله نشده باشد شخصی آمده احیاناً صلح کرده به زنتش ، یا آنکه زفته توی قباله عروش صلح غیر معوض کرده تکلیف چه میشود ؟ اینجا چند مشکل پیدا می‌شود اگر ما بنویسیم آذر ۴۷ که يك تاریخ معقول و صحیحی است و حکم واحدی را حکایت میکند اگر بین آن فاصله و تاریخ تقدیم لایحه صلح غیر معوض شده باشد چکار کنیم بنابراین بنده قبول کردم که نوشته شود تاریخ تقدیم لایحه یعنی ۲۸ فروردین و چون ما گفته‌ایم که قیمت واقعی به تشخیص کارشناس و بین این فاصله یعنی آذر یا فروردین تفاوت قیمت خاصی نبوده از این گذشته ناآنها که بنده اطلاع دارم سنا خواسته این پیش‌بینی را در اینجا کرده باشد که اگر موردی بود چنین بشود خیال نمیکنم عده زیادی باشند و گزارش هایی را که کارشناسان سنا این فاصله داده‌اند نتوانسته‌اند مورد خاصی را نشان دهند این يك مورد استثنائی است دوم چون قیمت واقعی به تشخیص کارشناس بین آذر و فروردین ماه تغییر زیادی نداشته است بنابراین بنده استدعا میکنم موافقت فرمائید که قبول فرمائید بهمین شکل ۲۸ فروردین ۴۸ باشد تشکر میکنم

رئیس - آقای دکتر دادفر فرمائید .

دکتر دادفر - با توجه به فرمایشات آقای وزیر که باین معنی توجه کردند که تا بحال چنین اقدامی نشده من دیگر حرفی ندارم و پیشنهادم را پس میکنم .

رئیس - نظر دیگری نیست بگزارش کمیسیونها نیست ؟ (اظهار می‌نماید) به گزارش کمیسیونها رأی میکنیم خانمها و آقایانیکه موافقتی خواست میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . لایحه بدولت ابلاغ میشود آقای دکتر نیک‌پی فرمائید .

دکتر نیک‌پی (وزیر آبادانی و مسکن) - بنده تصور میکنم جادارد که واقفأ از این لایحه انقلابی از کلای مجلس و سنا تورهایی مخترم و مخصوصاً و کلای و سنا تورهایی که در کمیسیونها اهدامی فرمودند ضمیمانه و قلباً تشکر کنم همینطور که آمار و ارقام را به رضای رساندم ما توانسته‌ایم روی بیش از ۲۸۰ میلیون متر مربع زمین اتخاذ تصمیم بکنیم و فکر فرمائید اگر این اقدام نشده بود باز زمینها بوسیله عده‌ای تقسیم بندی میشد بدون توجه به شهرسازی عده بسیار بسیار کمی میسازد میشدند ولی اکثر مردم ناراضی بودند و دولت نمیتوانست خدمات شهریش را بنحو احسن و اتم انجام بدهد بنده تشکر میکنم و از این فرصت استفاده میکنم از جناب آقای فرهادپور نماینده محترم مجلس که اشاراتی فرمودند راجع بيك چند مورد درباره روستاها بنده نوشتم همین‌الآن هم که بوزارتخانه بر میگردد اقدام خواهم کرد ولی توجه ملت ایران را از این ساحت مقدس به این نکته جلب میکنم که انقلاب واقعی روزی است که مردم هم بادولت در اجرای کارهای انقلابی هماهنگ بشوند (بکنفران نمایندگان مردم همیشه همکاری میکنند) کاملاً صحیح است مردم هم همکاری میکنند ولی اگر در جائی فرض فرمائید مقدار زیادی خانه هست و بهره برداری از این خانه ها موکول به تهیه آب است که بنده نمیدانم مقامات خارجی در موقع زلزله ساخته‌اند با خود ما از لحاظ آب خوبست که مردم برای استفاده از این خانه ها بيك تلمبه بخرند و برای بهره برداری صحیح از منازل بکار ببرند بنده قبول میکنم در روستاها انتظارات فوق العاده زیاد است

ولی اعتبارات محدود است بنده همین در برنامه با مقامات سازمان برنامه صحبت کرده روی میز بود مشکلات آقایان و کلا و با آن کار کرد اعتبارات بیشتر شود بنده همانها که بیشتر خدمت خانمها و آقایان محترم و انشاءالله روسفیدتر هم میشوم

۶- طرح و تصویب گزارش يك فوریتی کمیسیون دادگستری راجع بطلب عناوین وسط اموال تیمور بختیار و ارسال مجلس سنا

رئیس - گزارش بيك فوریتی راجع بطلب عناوین وسط اموال تیمور بختیار سپید باز نشده قرائت میشود . (شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون دادگستری مجلس سنا

کمیسیون دادگستری در جلسه ۱۳۴۸ تیرماه ۱۳۴۸ با حضور تیمسار سپید باز و وزارت جنگ و آقای صادق احمدی معاون دادگستری لایحه ارسال از مجلس سنا راجع به وسط اموال تیمور بختیار سپید باز نوشته را که شماره ۹۱۱۱۱ آن در جلسه روز پنجشنبه ۵ تیرماه ۱۳۴۸ شورای ملی رسیده بود مطرح کرد و صلاحیت تصویب قرارداد میدارد . اینک گزارش آن را به مجلس شورای ملی می‌رساند .

لایحه قانون بطلب عناوین وسط اموال تیمور بختیار (سپید باز نوشته)

ماده واحده - چون خیانت تیمور بختیار ایران مسلم است لذا عناوین و اعتبارات و حقوق مشارالیه سلب و کلیه اموال او اعم از منقول و منقول و وجود نقد و اوراق بهادار و سهام و حسابها و منافع دولت ضبط میشود هر گونه نقل و انتقال و هر گونه تصرف از طرف نامبرده از تاریخ صدور امر ضبط و توقیف از تاریخ بگزارش رسید و چهل و دو روز از تاریخ صدور محکمات مخیر کمیسیون دادگستری و کتوف

گزارش از کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی
 در جلسه پنجم در جلسه دهم تیرماه ۱۳۴۸ با حضور
 سید کاظمی و آقایان معاون وزارت جنگ لایحه ارسال
 بمجلس سنا راجع به ضبط اموال تیمور بختیار (سپهبد
 سابق) که شماره ۹۱۰ چاپ و فوریت آن بتصویب
 مجلس شورای ملی رسیده بود مطرح و گزارش کمیسیون
 در کسری راعیناً تأیید و تصویب کرد

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.
 مخیر کمیسیون نظام - حکیمیان

مصوبه مجلس سنا

قانون ضبط اموال تیمور بختیار سپهبد بانگشته
ماده واحده - چون خیانت تیمور بختیار (سپهبد
 سابق) منتهی به ارتداد و فرار از وطن است کلیه اموال
 منقول و غیر منقول و وجوه نقد و اسناد بهادار و سهام او در
 کلیه بانکها و شرکتهای دولتی ضبط میشود. نحوه
 بهره برداری و واگذاری و نقل و انتقال اموال و املاک
 مذکور بموجب آئین نامه ای خواهد بود که بتصویب هیئت
 وزیران برسد. کلیه نقل و انتقالات این اموال از طرف
 تیمور بختیار یا از طرف دیگران ممنوع است.

رئیس - کلیات لایحه مطرح است. آقای بختیاری پور
 عرض نماید.

بختیاری پور - امروز لایحه ای مبنی بر ضبط اموال
 سپهبد تیمور بختیار در دستور قرار دارد و با بدین نسبت به
 آن تصمیم شایسته اتخاذ گردد. مرا بر آن داشت که چند
 دقیقه مددع شوم نمایندگان محترم استحضار دارند که
 سپهبد تیمور بختیار در وقت شاه دوست بختیاری همواره در طی طول
 تاریخ سربازانی فداکار برای کشور و خدمتگزارانی صدیق
 برای شاهنشاه بوده و این شیوه مرضیه را از فرائض ملی
 و مظهر قومیت و ایرانیت خویش دانسته و میدانند ایل
 و جانشینان بختیاری بشهادت تاریخ همواره میهن عزیز
 خویش را گرامی داشته و شاهنشاه را مظهر عظمت و
 استقلال و سمبل فرهی ملی و سعادت کشور و موجب و
 موجد ترقی و تعالی پدراحت و آسایش ملت کهن سال ایران
 میشمارد (احسن) و همواره چشم بر راه و فرمان ملوکانه
 مستقامت تا زردل و جان در راه اجرای منویات و به پیروی از
 بیات عالیله ذات اقدسش همت گمارند و ضادقانه با آخرین

قطره خون خود در اطاعت و امتثال از اوام. خردمندانش
 که هدفی جز رفاه مملکت و رفاه ملت ندارد نشان سازند.
 متأسفانه فرد کمراهی از میان ایمل بختیاری پا
 گرفته که با اعمال زشت و ناهنجار و کفران نعمت نسبت
 به زاد و بوم و قوم و قبیله و وطن و ملیت خویش ملت
 و مملکت و شاهنشاه عدالت گستر و ملت نواز خود را فراموش
 کرده بر روی تمام مبادی اخلاقی و موازین وطنی و وجدان
 ایرانی پای نهاده و با انکاه به بیگانگان و ختمی دشمنان
 ایران و ایرانی دست به اعمال ناروایی زده است که موجب
 شرمساری و خجلت خاندان و ایل و قبیله و پیوند خود
 گردیده دامان خویش را ملکوک کرده و قلوب میلبونها
 ایرانی و وطن پرست و شاه دوست را آزرده ساخته است. بمصدق
 جواز قومی یکی بی دانشی کرد

نه که را منزلت مانند نه مع را
 من که مانند همه ملت ایران ازین پیشامد و ازین
 حرکات نابکارانه و ناپسند این فرد کوتاه فکر متأثر و
 متأسفم از این مکان مقدس مراتب جانبازی و فداکاری
 صادقانه ایل و خاندان بختیاری را به پیشگاه ملت شریف
 ایران و رهبر خردمند و عالیقدر آن اعلام و نسبت به اعمال
 پایدار این فرد منحرف که همه مقدسات ملی و قومی خود را
 لگدمال کرده و با درآمد به جر که بیگانگان و پیوستن
 به دشمنان ملت ایران لکه تنگی بر دامان خویش نهاده
 احسانات عمومی را مجروح نموده و به وطن و هموطنان
 خویش پشت کرده است ابراز تنفر و انزجار مینمایم
 (احسن) و باینکه این لایحه را در مقابل افعال زشت و
 ناروای تیمور بختیار ناچیز میدانم با کمال آرامش و وجدان
 به این لایحه رأی میدهم و امیدوارم هر چه زودتر به همت
 نیروی لایزال ملی موجباتی فراهم آید که این شخص
 کمراه به کیفری که درخور و شایسته اینگونه افراد
 خطاکار میباشد برسد (احسن).

رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست ؟
 (اظهاری نشد) آقای عباس میرزائی شما موافقت یا
 مخالف ؟
عباس میرزائی - موافق موافق هستیم.
رئیس - نفرمائید.

عباس میرزائی
 ملی همیشه بطبی
 خواستند مرا
 شویقم کنند
 فرمودند و اما
 انقلاب شاه و
 بر گردگان
 درباره کلیات
 این مملکت به
 انصاف بدهید
 فردی در بک جام
 و منتهای بهره
 امنیت و درآمد
 سزاوار هست در
 منحرف بشود
 که رهبر آن
 جامعه بشریت
 آستین جنایت
 میهن عزیز سال
 عالیقدر سیاست
 مرزها بدست
 سر بلندی و افت
 عظیم الشأن ملد
 کارگران شریف
 به جنگ
 نو
رئیس
دکتر ح
 معظم حق بود
 که حتماً بسیار
 و ناظر آن رنج
 بوده است صح
 شدم که با فرما
 آقای بختیاری

بر بد و گفت کسی که بولینموت خودش خیانت بکند با من چه خواهد کرد البته این موجود کنیف که امروز در یک کشور پر آشوب و پر هرج و مرج که نسبت بخادمین مملکت خودشان آن رفتار را کردند حساب کنید بچه تربیتی رفتار میکنند اوباصطلاح با حساب خودش میخواهد توجه بکند خائن دیگر را بخودش جلب بکند امیدواریم که ملت ایران هم بک روزی توفیق پیدا کند که این لکه ننگ را از اذامن خودش پاک کند و همان پاداشی را که ملت انگلیس به اردو هووداد ما هم باین خائن بدهیم (احسن).

رئیس - آقای دکتر عاملی نفرمائید.

دکتر عاملی تهرانی - جناب آقای رئیس همکاران محترم، چون حزب اکثریت استثناً یک لایحه انقلابی بساخت مجلس شورای ملی تقدیم میکند منم از جناح اقلیت و از سوی حزب پان ایرانیست بعنوان موافق صحت می کنم (احسن) در این لایحه همینطور که توجه میفرمائید نکاتی هست که بخصوص من میخواهم توجه همکاران ارجمند را باین نکات جلب کنم. درست است که این لایحه مربوط بیک فرد است و راست است که بموجب این لایحه بموجب قانون یک فرد خائن و خاطی مجازات میبندد ولی اگر صرفاً مربوط بیک فرد بود شاید به ساخت قوه مقننه نیامد ما در کشور خودمان قوانین کافی و کاملی داریم که بموجب آن قوانین میتوانیم افراد خاطی و خائن را در هر موقعیتی که باشند مجازات کنیم ولی هر گاه مجازات یک فرد بموجب قانون خاصی تجویز میشود این حکمت و فلسفه دیگری دارد و معنی و مفهوم چنین کاری از طرف قوه قانونگذاری این است که ما یک رویه ای را منقور می شماریم و بآن حد نفرت آمیز و منقور میدانیم که بموجب قانون خاصی حقوقی را از فردی سلب میکنیم امروز توجه باین رویه هست که باید مورد توجه و عنایت باشد و گر نه این اشخاص هرگز دارای آن اهمیت و قدرت و موقعیتی نیستند که بتوانند بملت ایران زبانی برسانند و مخصوصاً من این نکته را میخواهم به ارباب جرأت تذکر بدهم که بعضیها هستند که بطوری از سوء استفاده کردن از هر چیز استادند که از سوء شهرت هم سوء استفاده میکنند و بنا بر این نباید

بدا بنها یک آوانس جدیدی داد و به آنها یک عنوان سوء شهرت جدیدی داد اینکه مادر روزنامهها گناهان بعضیها را بسعکس و تفصیلات میشماریم و منتشر میکنیم گمان نکنیم که با آنها صدمه ای میزنیم چون آنها قبلاً در افکار عمومی گناهکار هستند ولی با انعکاس سوء شهرت آنها به آنها یک پایگاه جدیدی میدهم چون آنها در قطب و سنگر سوء استفاده نشسته اند از سوء شهرت هم باز سوء استفاده میکنند این را از لحاظ خودمان و عواطف عمومی و اخلاق عمومی صلاح نیست نام خائنان، نام خاطیان، نام خیانتکاران را در صفحات اول روزنامهها با تفصیلی بیش از آنچه که شایسته است با اطلاع مردم برسانیم بسیاری از مردم هستند که از سیئات اعمال اینگونه اشخاص و آنچه که میکند بی خبر هستند ما نباید مردم را بی جهت در یک جهانی که لزومی ندارد بیدار و آگاه بکنیم بنا بر این هرگز نباید چنین تصور کرد که اگر یک چنین لایحه ای بساخت مجلس شورای ملی داده شده است این دلیل این است که طرف خیلی مهم است، نه هیچ اهمیتی ندارد برای اینکه این کشور همسایه درش دستهای استعماری بوده سیاستهای استعماری بوده عمال استعمار در مواقع مختلف سوار بوده اند و سوار هستند و یکی از وظایف حکومتهای استعمار آزار کردن همسایه ها است و جلوگیری کردن از رستاخیزهای ملی و نهضت های ملی است بنا بر این اگر اینها از یک وسائل کیفی میخواهند استفاده کنند خود بخود دارای اهمیت نیست و آن چیزی که بعقیده من این لایحه میخواهد بگوید چیزی است که باید بعنوان یک درس اجتماعی در میان ملت ایران بجای بماند اینست که یک آدمی صاحب هر موقعیت و مقامی که هست باید این را بیاد بیاورد که این قوانین است که به او حیثیت و اعتبار داده این بر نامدهای ملی است که به او حیثیت و اعتبار داده اگر یک روزی شمشیر قدرت را بدست کسی میسپارند باید آن شخص بداند شمشیر قدرت موجب سر بلندی است موجب حیثیت است موجب افتخار است و هر کسی که اشتباه کند و خیال کند قدرتش ناشی از خودش بوده و میتواند برود در جناح مخالف و شمشیر مخالف را بدست بگیرد آنوقت آنچنان در افکار عمومی سرفکننده میشود آنچنان در افکار عمومی مطرود میشود آنچنان کوبیده میشود و آنچنان بد یک لکه ننگین

تبدیل میشود که حتی دولت هم به تبعیت از افکار عمومی تاگر بر میشود لایحه ای بیاورد و درخواست کند بموجب قانون و به تبعیت از افکار عمومی یک چنین شخصی مجازات نشود بنا بر این من از طرف دوستان خودم حزب پان ایرانیست با چنین اقداماتی که نشان بدهد که خادم تشویق خواهد شد و خائن در هر موقعیتی که بوده باشد مجازات خواهد شد موافق هستیم (احسن).

رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست (اظهاری نشد) بدو در شورور ماده واحده رأی میگیریم خانها و آقایانی که موافقتد خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است نظری نیست (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

مقام ریاست معظم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود در لایحه قانون سلب عناوین وضبط اموال تیمور بختیار سطر اول بعد از کلمه عناوین کلمه نظامی اضافه شود. با احترام - سبزواری

رئیس - آقای دکتر سبزواری نفرمائید.

دکتر سبزواری - بنده سخت تحت تأثیر احساسات بسیار بیشائیه همکاران محترم قرار گرفته که مجلس ملی و انقلابی ایران یک پارچه جواب یک نفر خائن بالفطره و یک کسی را که بمقدسات ملی مملکت توهین میکند دادند در این چند روز در محافل و مجالس همه جاسجیت از اعمال خائنتکارانه این فرد بلید یعنی تیمور بختیار بوده و تمام طبقات مردم از اینکه دولت چنین لایحه ای را آورده اظهار خوشحالی میکردند و منتظر نتیجه و تصمیم مجلس بودند روزنامه ها یک پارچه حق مطلب را ادا کردند و مخصوصاً روزنامه حزب ایران نوین به بهترین وجهی در اولین مرتبه برده از روی اعمال این فرد بلید برداشت (صحیح است) اگر ما عقیده اصل تفکیک قوا نبودیم و بیش از آنچه که قانون اساسی به قوه مقننه اختیار تصمیم قضائی داده است حق داشتیم که تصمیم قضائی بگیریم بدون تردید بنده و همکاران محترم باین تصمیم قضائی بالاتفاق رأی به محکومیت این فرد میدادیم و او را به اشد مجازات محکوم میکردیم ولی بطوریکه ملاحظه میفرمائید این ماده واحده بنحوی که

در کمیسیون داد گسترتری مورد بررسی قرار گرفته با رعایت اصول قوانین اساسی و متمم آن بود اصولاً این ماده خیلی خوب تنظیم شده است فقط موردی که بنده پیشنهاد کردم اضافه کردن کلمه نظامی باستناد اصل ۱۰۷ متمم قانون اساسی است که میگوید حقوق و مناصب و شرفات اهل نظام سلب نمیشود مگر بموجب قانون و برای اینکه کلاً منطبق باشد با اصل قانون با اجازت خانها و آقایان این مورد را پیشنهاد میکنم برای اینکه هیچگونه توهین و تعارضی پیش نیاید امیدوارم که مورد عنایت قرار بگیرد در خاتمه عرایضم وجود اینکه بحد کافی نسبت باظهارات همکار محترم آقای بختیاری پور ابراز عنایت شد میخواهم عرض کنم ایمل بختیاری خدمات بسیار شایان و درخشانی نسبت به مملکت کرده و هم اکنون افراد فدakar و شاهدوستی از افراد محترم بختیاری در دستگاه دولت در مجلس و در مقامات عالیسه مملکت هستند که همه از سربازان صدیق شاهنشاه هستند بنا بر این اینکه گفتند نه که رانزتل ماند ندمه را درست نیست هر آکس مسئول اعمال خودش است هیچوقت حساب پدرا به پسر و پسر را به پدرا نمیکذارند این است که بنده با عرض تشکر از این مجلس محترم انقلابی باید عرض کنم که مقام و منزلت آقایان بختیاریها در نزد شاهنشاه در مجلس و در میان مردم محفوظ است و انشاء الله این لایحه برای قاطع که بتصویب برسد یک مشت محکمی باشد بدانها یاده گویند جناب آقای دکتر عاملی مطلبی فرمودند که تیمور بختیار کوچکتر از آنهاست که در باره اش صحبتی بشود بله ولی ما هم در مقابل توطئه دشمنان مملکت هستیم بایستی بدنیائات کنیم که اگر کسی بخواهد برخلاف مصالح مملکت ماجرفی بزند ملت ایران یک پارچه جواب اعمال بلید او را خواهد داد (احسن).

رئیس - نظر مخالفی نسبت به این پیشنهاد نیست؟ (اظهاری نشد) به این پیشنهاد رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقتد خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود در ماده واحده لایحه قانون سلب

عناوین وضبط اموال تیمور بختیار بعد از کلمه بزرگت هما کلمه حقوق باز نشستگی اضافه کرد.

با احترام - نصر الله سبزواری

رئیس - آقای دکتر سبزواری بفرمائید

دکتر سبزواری - عرض میشود وقتی که کلمه حقوق اجتماعی باشد این حقوق عام است و شامل حقوق باز نشستگی هم میشود بنده در این مورد تردید ندارم چون سلب حقوق اجتماعی یکی از قوانین تبعی است و در قانون استخدام کشوری هم ماده ای هست که اگر کارمندی محکوم به سلب حقوق اجتماعی شود حقوق باز نشستگی نمیکیرد ولی در قانون استخدام ارتش مثل اینکه ماده ای هست که حقوق را نمیکیرد ولی به ویژه اش میرسد و برای اینکه قانون کامل و گویا باشد بنده کلمه حقوق باز نشستگی را اینجا اضافه کردم برای اینکه هیچگونه توهمی پیش نیاید در ضمن پیشنهاد دیگری هم داشتم که کلمه خائن بالفطره در ماده واحده ذکر شود ولی بعد متوجه شدم که این شخص يك موقعی مفتخر به داشتن درجات نظامی بوده و این درست نیست که او را فطر خائن بدانیم و از روزیکه شروع بخیانته کرده سلب این عناوین و مشاغل از او میشود این است که با وجود اینکه میدانم سلب عناوین و حقوق اجتماعی شامل حقوق باز نشستگی هم میشود مع الوصف پیشنهاد کردم که مورد توجه و تصویب قرار گیرد.

رئیس - آقای شیخ الاسلامی بفرمائید.

شیخ الاسلامی (رئیس کیسیون دادگستری) - همانطور که همکار محترم جناب آقای دکتر سبزواری خودشان اشاره فرمودند عقیده داشتند که بودن این کلمه شاید زیاد ضرورت نداشته باشد و احتیاج نباشد چنان کلمه ای اضافه شود برای اینکه غیر از سلب حقوق اجتماعی که در لایحه هست و طبعاً حقوق باز نشستگی ناشی از حق استخدام است و یکی از حقوق اجتماعی است وقتی سلب شد آنها منتفی میشود با عنایت به پیشنهاد قبلی ایشان که کلمه نظامی بلا یحه اضافه شد و بانوجه به اصل ۱۰۷ متمم قانون اساسی که میگوبد حقوق و مناصب و شئون اهل

نظام سلب نمیشود مگر بموجب قانون و این قانون است و عناوین نظامی مصداقش درجه است این يك عنوانی است که فردی دارد و بموجب قانون از او سلب میشود وقتی کسیکه فاقد عنوان نظامی شد طبعاً بدون عنوان چیزی به او تعلق نمیکیرد و در حقیقت از درجه اش خلع شده است خصوصاً در ماده ۲۹۷ قانون دادرسی و کیفر ارتش که بنده برای مزید استحضار اینجا قرائت میکنم میگوبد که خلع درجات و علائم نظامی متضمن عواقب مشروحه باین است.

- ۱- محرومیت از درجه و حق استعمال علائم آن و لباس نظامی و کلیه نشانها و امتیازات.
- ۲- محرومیت از جق استخدام در ارتش مطلقاً و بهر عنوانی که باشد و سایر مجرمیتهائی که در ماده ۱۰۵ قانون کیفر عمومی مقرر است.
- ۳- محرومیت از حقوق باز نشستگی.

بانوجه بتوضیحاتی که عرض کردم تصور میکنم که خود مفاد ماده واحده نظر را از هر جهت تأمین میکند و ضرورت ندارد که جمله ای به این صورت اضافه شود.

رئیس - آقای دکتر سبزواری متقاعد شدید؟

دکتر سبزواری - خواهش میکنم تمساز معاون وزارت جنگ در این مورد توضیحی بفرمایند.

رئیس - خیال میکنم با این موادی که خوانده شد دیگر لزومی بتوضیح نداشته باشد.

دکتر سبزواری - پیشنهادم را پس میگیرم.

رئیس - پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید که پیشنهاد ذیل ضمیمه ماده واحده بشود.

و دولت مکلف است محاکمه این فرد را خارج از نوبت انجام و نتیجه را مشروحاً به اطلاع ملت ایران برساند. داود مؤید امینی

رئیس - آقای مؤید امینی بفرمائید.

مؤید امینی - عرض کنم پیشنهاد بنده این است که مراجع قانونی باید این کار را بکنند ولی يك امائی با حوادث کنونی درست شده است که آقای دکتر همکار بنده فرمودند که این مسائل تمبایستی به این شکل گفته شود ولی آقایان ملاحظه فرمودید که يك امائی خواهی نخواهی درست شده حالا بنده معتمد که دولت با کمال قدرت این کار را باید تمام کند و مردم را در جریان بگذارد که نحوه خیانت چه بوده و چه بوده از کجا آمده و بناجا رسیده و به چه دلیل و به چه مناسبت خیانت کرده ملاحظه بفرمائید در دنیا اینکه ما زندگی میکنیم نمونه های بسیاری داریم در مملکت متمدن فرانسه وقتی مارشال یقن با آن خدمات گرفتاری که بملت فرانسه کرده بود مجرم همکاری با نازیها محکمه کشیده شد و دلیل کبر سن محکوم بحبس آمدند ولی لاوال را گذاردند جلوی مسلسل و تیر باران کردند این بصرف این بود که واقفاً آنها خیال کرده بودند که با دشمنیکه مملکت را شغال کرده نباید همکاری بکنند شاید هم از لحاظ عرف و عادت با بغل مختلف میشد گفت که همکاری بجا کرده بودند در هر حال این يك نوع خیانت بود و جزای خیانت را به آن شکلی دادند که ملاحظه فرمودید در این مورد ما بیچوجه تمبایستی اغماض بکنیم حالا تمام کارهایی را که در مملکت قبلاً کرده است میگذاریم کنار فقط کاری را که اخیراً مرتکب شده بزرگترین جرم و خیانت بملت و مملکت بوده و باید بحسابش رسید و آنچه را که قانون میگوبد در باره اش اجرا گردد و در باره هر کسیکه خیانت کرد باید همینطور رفتار گردد این است که بنده استدعا کردم مراجع قانونی بساید در محاکمه ایشان تریع بکنند و ایشان را بخواهند محکمه و اگر نیامد غیاباً محاکمه و حکم صادر شود من استدعا میکنم با این نظر موافقت کنید.

رئیس - آقای شیخ الاسلامی بفرمائید.

شیخ الاسلامی - پیشنهاد جناب آقای امینی بسیار جمله خارج از نوبت این تصور را برای بنده ایجاد کرد که نباید ایشان تصور کرده اند این شخص در دادگستری محاکمه میشود و چون دادگستری کارش زیاد است و در غالب قوانین بحث نوبت و خارج از نوبت است رسیدگی

ممکن است طولانی بشود این پیشنهاد را فرموده اند ولی نوجه بفرمائید که این شخص در دادرسی ارتش تحت تعقیب است و کیفرخواست صادر شده و نشر بفات هم رعایت شده است و در کار دادرسی ارتش بانوجه بحجم کار مدت رسیدگی طولانی نخواهد بود و نوبت شاید زیاد مورد توجه نباشد و سرعت در کار رعایت میشود بنابر این بانجام این نشر بفات و صدور اعدانامه و کیفرخواست برای این شخص دیگر در ماده واحده عنوان کردن و تکلیفی گذاردن که دادرسی ارتش وظیفه دار هست و بانجام داده شایب ضرورت نداشته باشد.

رئیس - آقای امینی متقاعد شدید؟ (مؤید امینی - پیشنهادم را پس میگیرم) پیشنهاد دیگری نیست کلیات آخر لایحه مطرح است آقای فولادوند فرمایشی دارید بفرمائید.

فولادوند - با اجازه مقام معظم ریاست مجلس

شورای ملی، بانوان محترم نماینده و نمایندگان محترم بنده هم وظیفه خود دانستم چند کلمه ای در این موقعیت بسمع ملت ایران برسانم همانطور که دوستان دیگر فرمودند بنده هم مثل برادران هم میهن از این جریان که پیش آمده از اول متأسف بودم و متأسفم و امروز هم که ملت ایران ابراز عقیده و ابراز اراده میکنند و يك فرد خائن را برای آنچه که هست معرفی میکنند و برای آنچه که کرده تنبیه میکنند باز هم وظیفه دارم چند کلمه ای در این زمینه بعرض مجلس و ملت ایران برسانم اولاً امیدوارم که انشاء الله با ابراز احساسات يك وبی شائبه ای که از طرف مجلس شورای ملی در این زمینه و این ماجرا مانند گذشته صورت گرفت که این احساسات نماینده احساسات يك و شریف و وطن پرستانه تمام ملت ایران و تمام ایرانیان خارج از کشور و تمام دوستداران بین المللی ایران است (صحیح است) توانسته باشد رنگ کدورت و ناآزرا از قلب يك شاهنشاه ایران و قلب يك ملت ایران بخوبی زدوده باشد بحمد الله همه مشاهده کردند که دوستان ایران که خدای نخواسته بدخواهان ایران که در این کشور برای خائن محلول مقامی نبوده و نیست و نخواهد بود و همین امروز همکار عزیز ما یسادی از يك خائن در دوهزار و پانصدسال قبل کردند جناب مدرسی و این است خاصیت خدمت که هر کس در مسیر

خدمت و در رشته خدمت يك جا با كارد و خنجر خیانت
 پدیدار شد تاریخ آن را فراموش نمیکنند و خائن را
 هیچوقت نمیبخشد نه در گذشته نه در حال و نه در آینده
 البته دوستانی هستند که خاطرات تلخی دارند و امروز
 هم بیان کردند و آنوقت هم با بنده در میان میگذاشتند و
 بنده همانوقت هم عرض میکردم که عشق از اول سرکش
 و خوبی بود تا گریزد هر که بیرونی بود تاریخ يك
 احکام ثابت دارد که در کلیات آن به اراده الهی و به اراده
 خداوندی لایتنفر است و بالاخره صحیح از تقسیم و خائن از
 خادم باراده خداوند متمایز میشوند و شناخته میشوند در
 اینجا همانطور که همکار عزیز فصیح و بلیغ ما در کثر عاملی
 فرمودند مطلب چندان در دور این محور چرخ نمیزند که
 این خائن که بوده و چه کرده و آیا این را بزرگ باید
 داشت و یا کوچک شمرد نه بزرگ باید دانست نه کوچک
 باید شمرد آنچه که هست باید آن را ذیذ معرفتی کرد و
 شناخت و در این زمینه که باز مر حله است از اجرای اراده
 يك ملت برای خوشنودی خداوند و برای قدردانی
 از زحمات لاینقطع و پیوسته و طاقت فرسای شاهنشاه
 خودش بالاخره به منصف ظهور پیوسته است
 و يك ملت اراده خودش را اجرا میکند در جایی که باید
 بکند ما میدانیم که منظور از تنبیه نه چندان تنبیه شخصی
 است که خطا یا خیانتی کرده است چه کوچک یا بزرگ
 و یا بزرگتر مقصود اصلی تنبیه در زمینه اراده خداوندی
 در زمینه اجرای مذهب و در زمینه اعمال قانون عبرت
 دیگران است یعنی اکثریت معنی در زمینه برای این است
 که دیگر هیچکس فکر نکند که میتواند بیاید بگیرد
 تمتع برد و سوء استفاده بکند و خیانت کند و باز هم بتواند
 ادامه بدهد همیشه بفرمان خدا بفرمان پیغمبر بفرمان
 شاهنشاه بفرمان عدالت تنبیه عبرت للناظرین است و این
 بار هم باریگر در کشور شاهنشاهی فرمان خدا اجرا شد
 و ملت ایران با دست زدن برای تنبیه يك خائن يك بیگانه
 پرست يك اجنبی پرست يك بی آبرو يك بی حیثیت و يك دزد
 (آفرین) قدر خداوند و قدر زحمات شاهنشاه را شناخت و
 این است شرف ملت ایران و این است شرف مجلسین ایران
 و البته جای بسی خوشنودی است که باز تکرار میکنم

خدای خودش و ائمه اطهار خودش را توبزند و تشکر کند
 که خداوند چنین کشوری بماداده است که انسان از هیچ
 بهر جا برسد چه مادنا و چه معنا و لی متأسفانه معنای ایشان
 گرام و پیوسته بود و الحمد لله خداوند ایرانی را چنین
 برقرار کرده است که همه کس میتواند از پرتو تمدن و
 دیبیلین و انضباط و امنیتی که بدست يك پادشاه بزرگ
 برقرار شده است از مقامهای پائین باعلاء مقام برسد چنانکه
 ستوان دوم نظامی تیمور بختیار بدرجه اسپهبدی این کشور
 رسید و ثروتش لاتحد و لانتحصی شد امیدوارم که هم اکنون
 که در عراق این توفیق اجباری را دارد که در پای لئمه
 اطهار قرار گیرد برود زانوی ندامت و خجالت بزمین بزند
 و در پیشگاه مولا مرتضی علی سرور شیعیان عالم و یار و مددکار
 شاهنشاه توبه بطلبد تا خداوند روح او را بعد از هر گش
 به بخشد (احسنت).

رئیس - آقای دکتر مهدب بفرمائید.

دکتر مهدب - بنده دوسه دقیقه بیشتر وقت همکاران
 محترم را نمیگیرم (دکتر اسفندیاری - احسنت) و از
 احسنتی که همکار محترم فرمودند قبلاً تشکر میکنم حق
 این است که بگذارند در آخر اگر مستحق احسنت است
 بفرمائند من عرابی که میکنم خیلی مختصر است و از
 در عرض میکنم زمانی در خانهای طفلی با برعصه و خود
 گذارد اسمش را تیمور میگذازند تیموز بزرگ میشود
 از مواهب این ملت و مملکت بمدرسه میرود دوره دبیرستان
 دانشکده راطی میکند و بالاخره بافتخار افسری تاؤل
 میشود مورد محبت شاهنشاه بزرگ ایران قرار میگردد
 مراتب نظامی راطی میکند تا به اعلی ترین مراتب نظامی
 میرسد که در زندگی احتیاج به دارا بودن يك خانه داشت
 وقتی در درجه سرهنگی خانه اجاره ای داشت از لحاظ مادی
 و معنوی به داعلی میرسد نتیجه تمام اینها که از پرتو
 توجهات و عنایات شاهنشاه ایران بود خیانت بملت ایران
 بود آنچه که در اصطلاح ما ایرانیان میگوئیم نمک خورد و
 نمکدان شکست و کسی که نمکدان را شکست این ستن
 ما خیانت کرده واقفاً حداقل است که میشود اسم خینیت
 روش گذاشت کسیکه به ولینعمت خودش خیانت بکند این
 نظر من از سرفقت و دزدی بیشتر است چون نمک خوردن

و رعایت نمکدان کردن از سنن ملی است و حداقل کاری
 که این فرد نکرد عدم رعایت احترام نمکدان بود در هر
 حال بنظر شخص بنده کاری که مجلس محترم امروز
 انجام میدهد و در رأی نهائی معلوم میشود حداقل مجازاتی
 است که بدو نمکدان شکن و نسبت به خائن به ولینعمت
 اعمال کرده است امیدوارم مردم ایران همین سنن
 همیشگی خودشان را که حفظ احترام و ولینعمت خودشان
 است همیشه رعایت بکنند و این حس احترام و ولینعمت
 يك خوی ذاتی است که در خون ملت ایران جریان دارد
 و از سه هزار سال پیش تا به حال در تاریخ ما نوشته شده است
 و ماملتی هستیم که کسیکه با احترام میکند به او تعظیم
 میکنیم و به آن کسی که با محبت میکند خواه ناخواه
 حس احترام داریم و در مقابل عظمت و بزرگی تعظیم
 میکنیم و از آن جمله شاهنشاه است که نسبت به همه ملت
 ایران سرپرستی و بزرگی دارند و اگر کسی را مورد
 مرحمت خاص قرار میدهند خواه ناخواه او باید بیشتر
 ادای وظیفه و احترام بکند حالا کار بجائی رسید صرف نظر
 از احترام بولینعمت خودش شاهنشاه و ملت ایران صرف نظر
 از کارهایی که در این مملکت انجام داده و دستش تا مرفق
 در خون آغشته است و کسانی هستند که شاهد جنایاتی
 بوده اند که تیمور بختیار در ایران مرتکب شد حالا دست
 بدامن اجنبی زده است که آهم يك سنت غیر قبول برای
 ملت ایران است جناب آقای فولادوند فرمودند خوب
 است آنجا برود بدر گناه مولای متقیان توبه کند من
 متأسفم که او بگری شده است و دست بدامن بگری زده
 است خوب است بیاید دست بدامن ملت ایران بزند
 و بقدرت مولادست از دامن بگر و بگریها بکشد و مسلماً
 ملت ایران است که قضاوت میکنند نسبت به کارهای گذشته
 و کارهایی که حالا انجام داده است و خداوند قدرت
 خدمتگزاری به شاهنشاه بزرگ ملت ایران و بملت ایران
 عنایت میکند و فرصت میدهد که همه ما در راه خدمتی
 که پیش گرفته ایم سر بلند باشیم و هرگز به چنین ناراحتیهائی
 که شیطان در پوستمان میبرد نرود و مادر راه خدمت به
 شاهنشاه و مملکت موفق باشیم متشکرم (احسنت)

که بنده دیدم بلااستثناء تمام همکاران که نماینده تمام
 ملت ایران هستند در این قضیه با جدیت با عزم با اراده
 ابراز وجود ابراز شخصیت و ابراز عقیده فرمودند و من این
 را بملت ایران و شاهنشاه ایران تبریک عرض میکنم و
 همانطور که همکاران محترم فرمودند خارجیم به بیند
 که در پرتو عنایات الهی در زیر تواراده آهنین و عزم پولادین
 يك مرد بزرگ تاریخ یعنی پادشاه دادگستر ایران این
 مملکت بالاخره بعد از قریباً خمودی دارد مجدداً در زیر
 سایه پرچم سه رنگ به پرچمداری بزرگ ارتش استازان
 فرمانده مقام قدیمی استحقاقی تاریخی خودش را بدست
 میآورد و دنیا هم مجبور است تصدیق کند قبول کند و
 همکاری کند و ایران باریگر سلامتی هم میهنان عزیز
 سلامتی شاهنشاه بفرماندهی معظم له مقام شایسته تاریخی
 خود را در میان جامعه ملل با کمال سرافرازی بدست آورده
 و پرچمدار حرکت و پرچمدار صلح و پرچمدار فرهنگ
 و پرچمدار انضباط بین المللی شده است يك عده بدبین يك
 عده طامع يك عده مستعمر از این قبیل افراد میخواهند
 سوء استفاده خودشان را بکنند و این هیچ تعجیب ندارد و
 باز عرض میکنم آن خداوندان که ره طی کرده اند گوش
 بر بانگ سنگان گوی کرده اند و ایران همان است و تاریخش
 ثابت کرده است يك پیگیر برومند که هیچ ضربهای
 نتوانسته است از پایش در بیاورد و بقول يك ناطق خارجی
 که بگردد میگفت شما ایرانیان نه چندان بفتوحات
 خود باید افتخار کنید بلکه باید به استقامتتان در
 مقابل شکستها و محرومیتها که تاریخ ناچاراً بپوشد
 که پنهان میآورد باید افتخار کنید و ما هم آن افتخار
 را داریم و هم این افتخار هم افتخار فتوحات را داریم هم
 افتخار بلندپروازیها که داشته و داریم و هم افتخار مقاومتی
 را که کرده ایم و در مقابل شکستهایی که قهر آور طول
 تاریخ نصیب هر کشور متمدن مستقل پرچمدار مشعل
 آزادی مشعل فرهنگ مشعل نور و مشعل تمدن هست و بنده
 به امثال تیمور بختیار بدبخت از پشت تربیون ابلاغ میکنم
 بیشتر از این خودشان را رنگین نکنند رسوا نکنند و بیشتر
 از این خودشان را آلوده نکنند و خجالت بکشند از این
 مملکت هر کس طرفی بست لااقل میبایست برود پیش

رئیس - نظر دیگری در کلیات آخر لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) لایحه اصلاحی که در آن عمل آمد رأی میگیریم خانه‌ها و آفانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمابند (همگی برخاستند) و اتفاق آراء تصویب شد. لایحه برای تصویب مجدد به مجلس سنا فرستاده میشود.

۷- طرح گزارش شور اول کمیسیون دارائی راجع به اجازه مبادله قرار داد نفت با شرکت نفت کنتینانتال

رئیس - گزارش شور اول راجع به اجازه مبادله قرار داد نفت با شرکت نفت کنتینانتال مطرح است قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون دارائی مجلس شورای ملی کمیسیون دارائی در جلسه ۹ تیر ماه ۱۳۴۸ با حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۷۳۴۸ - ۱۳۴۸/۴/۲ راجع به اجازه مبادله قرار داد نفت با شرکت نفت کنتینانتال را که که شماره ۹۱۱ چاپ شده است مورد رسیدگی قرار داد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه راجع به اجازه مبادله قرار داد نفت با شرکت نفت کنتینانتال

ماده واحده - قرارداد ضمیمه راجع به بیمه‌انگاری و اکتشاف و تولید نفت در قطعه جنوبی ۳ استرادی از کنسرسیون در بندر عباس بمساحت تقریبی ۱۲۸۶۰ کیلومتر مربع که بین شرکت ملی نفت ایران با شرکت نفت آمریکائی کنتینانتال امضاء و تصویب هیئت دولت رسیده است تصویب و اجازه مبادله و اجراء آن داده میشود.

مخبر کمیسیون دارائی - خسروی کردستانی

گزارش شور اول از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه ۱۰ تیر ماه ۱۳۴۸ با حضور نمایندگان دولت لایحه راجع به اجازه مبادله قرار داد نفت با شرکت نفت کنتینانتال را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون دارائی زانابید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور خارجه - ایرج مهرزاد

گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه ۱۰/۴/۱۳۴۸ با حضور نمایندگان دولت لایحه راجع به اجازه مبادله قرار داد نفت با شرکت نفت کنتینانتال را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون دارائی را تصویب کرد. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر وفا

رئیس - کلیات لایحه مطرح است آقای دکتر دادفر بفرمائید.

دکتر دادفر - مبادله قرار داد جدید نفت بنده را بر آن داشت که در چند کلمه به استحضار مجلس شورای ملی و عموم مردم ایران برسانم که یکی از سازمانهایی که بوجه کامل سیاست ملی ایران در آن تظاهر کرده سازمان نفت ما و شرکت ملی نفت ایران است (صحیح است) در سال ۱۳۳۲ وقتیکه قرارداد معروف ایران با کنسرسیون که حتی عاقدین قرارداد آنرا بشفع ایران نمیدانستند بسته شد عواید ما از نفت بالغ بر ۱۵۰ میلیون دلار بود در ظرف مدتی کمتر از ۱۵ سال این عواید که هرگز کسی تصور آنرا نمیکرد فقط در اثر رهبری دایماند شاهنشاه معظم ما بمتجاوز از یک میلیارد دلار در سال جاری رسید و قهراً در ده سال آینده بچندین برابر این مبلغ خواهد رسید ما باید بینیم چه پیشرفتهائی کرده‌ایم بر هم‌زدن اساس بین المللی قراردادهای نفتی از ۵۰-۵۰۰-۵۰۰-۷۵۰-۲۵۰ و بعد به ۹۲-۸ اصولا اجرای سیستم مقاطعه کاری و اینک شرکتهای استخراج کننده و تولید کننده نفت عاملین شرکت ملی نفت ایران که همیشه واقعا مبتکرش کشور ما بوده و شرکت ملی نفت ایران و عوایدی که از نفت ما

عاید میشود برای مردم ایران است و برای آبادی و توسعه اقتصاد و صنعت این کشور مصرف میشود قهراً علاقمندیم که این عواید روز بروز بیشتر شود خوشبختانه بر اثر همان سیاست مستقل ملی که در پیش گرفته شده شرکت ملی

نفت در تاریخ اقتصاد با کنسرسیون اساسا از نظر بین المللی همیشه میشد به آن بک شرکتی اطلاق کرد که بک شرکت داخلی بود امروز بک شرکت معظم و دارای اعتبارات جهانی است ما امیدواریم آرزوی مردم ایران و شاهنشاه ایران که شرکت ملی نفت ایران از جمله بزرگترین شرکتهای استخراج کننده و مصرف کننده و فرآورنده تمام مواد نفتی در جهان باشد همانطور که تا میزان زیادی برآورده شده بطور کامل تحقق پیدا کنند و قطعاً این آرزو تحقق بصورت عمل بخود خواهد گرفت برای اینکه هم مردم ایران و هم در هر بزرگترین ایران و هم کارکنان شرکت ملی نفت ایران و مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران حساب آفری و دکتر اقبال همه این شخصیتها و این افراد و اشخاص برای استیفای حقوق واقعی ملت ایران میکنند بطور قابل تحسینی برای حفظ منافع ایران جاغشائی میکنند بنده چند روز قبل فرصتی برایم دست داد و از نمایندگان شصت سال پیشرفت صنعت نفت کشور بازدید کردم حقیقتاً حیرت آوراست وقتی آدم عکسهای مربوط بسال ۱۲۸۷ و ۱۳۰۰ را با عکسهای مربوط باستخراج فعلی نفت ایران مقایسه میکند در این هیچ بحثی نیست که عواید ما هر قدر بیشتر بشود موجب آبادانی بیشتر و پیشرفت سریع کشور ما است بخصوص این قرارداد بک حقیقتی دارد و آن این است که در اراضی استرداد شده از کنسرسیون قرار داد جدیدی میبندیم که کسی تصورش را هم نمیتوانست بکند از کنسرسیون بشود بک تومان زیاد گرفت بیا بک متر گرفت و ما ۲۵ درصد از اراضی مورد قرارداد را پس میگیریم و نا کدون بر اثر ابراد دعاوی حقه مردم ایران توانستیم عوایدی را که تا اندازه دویست میلیون دلار بر آورد میشد تا بک میلیارد دلار برسانیم و قهراً با بالادقت عواید برخلاف بعضی از کشورهای تولید کننده نفت منحصرأ به مصرف آبادی و پیشرفت این مملکت می‌رسد بنده خوشتم از این موقعیت استفاده کنم و انعقاد این قراردادی را که بنده در کمیسیون دادگستری حتی جزئیات آنرا بدقت مطالعه کردم و قراردادی است که از هر جهت بمفایع ایران است بدولت و اولیای محترم شرکت ملی نفت ایران نیز بک بگویم امیدوارم با این دقت و درایت که برای استیفای

حقوق ملت ایران از منابع زیر زمینی اولیای شرکت نفت در پیش گرفته‌اند در آینده نزدیک شرکت ملی نفت ایران بتواند آن موقعیت و مقیاسی را که آرزوی شاهنشاه معظم ما است در دنیا تحصیل کند و بتواند خود فروخته و تولید کننده اولیه گزارش بازارهای مهم دنیا از برای پایگاه و مشتری بشود.

۸ - طرح گزارش شور اول کمیسیون علوم و آموزش عالی راجع بموافقت نامه بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت ممالک متحده آمریکا و آزانس ملی برای اعمال اقدامات تأمینی

رئیس - گزارش شور اول موافقتنامه بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت ممالک متحده آمریکا و آزانس بین المللی انرژی اتمی برای اعمال اقدامات تأمینی مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون علوم و آموزش عالی بمجلس شورای ملی

کمیسیون علوم و آموزش عالی در جلسه روز چهارشنبه ۱۱ تیر ماه ۱۳۴۸ با حضور آقای کازرونی معاون وزارت علوم و آموزش عالی لایحه شماره ۲۶۳۶ - ۱۳۴۸/۴/۸ از سالی از مجلس سنا راجع بموافقتنامه بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت ممالک متحده آمریکا و آزانس بین المللی انرژی اتمی برای اعمال اقدامات تأمینی را که شماره ۹۱۴ چاپ شده است برای شور اول مورد رسیدگی قرار داد و لایحه را بتصویب رسانید.

اینک گزارش آنرا بشرح زیر بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لابحه قانون موافقت نامه بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت ممالک متحده آمریکا و آژانس بین المللی انرژی اتمی برای اعمال اقدامات تأمینی

ماده واحده - موافقتنامه بین دولت شاهنشاهی

ایران و دولت ممالک متحده آمریکا و آژانس بین المللی انرژی اتمی برای اعمال اقدامات تأمینی که مشتمل بر یک مقدمه و ۳۳ بخش است و در تاریخ ۱۳ اسفند ماه ۱۳۴۷ برابر با ۴ مارس ۱۹۶۹ در وین به امضاء رسیده است تصویب و اجازه مبادله اسناد تصویب آن داده میشود رئیس کمیسیون علوم و آموزش عالی - دکتر عظیمی گزارش شور اول از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه روز پنجشنبه ۱۲ تیر ماه ۱۳۴۸ با حضور نمایندگان دولت لابحه شماره ۲۶۳۶ - ۴/۸/۴۸/۱ ارسالی از مجلس سناراجع بموافقتنامه بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت ممالک متحده آمریکا و آژانس بین المللی انرژی اتمی برای اعمال اقدامات تأمینی را که شماره ۹۱۴ چاپ شده است برای شور اول مورد رسیدگی قرار داد و گزارش کمیسیون علوم و آموزش را تأیید و تصویب کرد اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد

مخبر کمیسیون امور خارجه - ایرج مهرزاد

گزارش شور اول از کمیسیون بهداری بمجلس شورای ملی کمیسیون بهداری در جلسه روز پنجشنبه ۱۲ تیر ماه ۱۳۴۸ با حضور نمایندگان دولت لابحه شماره ۲۶۳۶ - ۴/۸/۴۸/۱ ارسالی از مجلس سناراجع بموافقتنامه بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت ممالک متحده آمریکا و آژانس بین المللی انرژی اتمی برای اعمال اقدامات تأمینی را که شماره ۹۱۴ چاپ شده است برای شور اول مورد رسیدگی قرار داد و گزارش کمیسیون علوم و آموزش عالی را تأیید و تصویب کرد اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد مخبر کمیسیون بهداری - دکتر رهنوردی

رئیس - کلیات لابحه مطرح است نظری نیست؟ آقای دکتر طالع بفرمائید

دکتر طالع - لطفاً بفرمائید نماینده وزارت علوم درباره این لابحه توضیحی بدهند

رئیس - آقای قوام صدری بفرمائید

قوام صدری (معاون وزارت دارائی) - قبلاً باید به استحضار نماینده محترم برسانم که نماینده وزارت علوم مرخص بوده و متأسفانه امروز نتوانسته است در جلسه حاضر بشود و باید به استحضارتان برسانم بطوریکه در کمیسیونها هم بتفصیل توضیح داده شد استفاده از انرژی اتمی در امر مختلف در رشته های علوم پزشکی، کشاورزی و غیره مورد استفاده قرار گرفته است و برای اینکار معمولاً همکاری کشورهاییکه پیشقدم در امور مربوط به اتم هستند جذب شده است ما سالهاست که با ایجاد مرکز اتمی در دانشگاه تهران در این راه قدم برداشته ایم ولی برای استفاده در رشته های علوم هم لازم بود که استفاده کنیم از تجربیات و پیشرفتهائیکه دولت آمریکا که از پیشقدمان در این راه است دارد از این جهت قراردادی با دولت آمریکا بسته شده است که همکاری دولت ما نیز برای آزمایشات و تجربیات و استفاده از آزمایشات اتمی و استفاده های صلح جو یانه در رشته های مربوط به کشاورزی بویژه تجربیات علوم و تجربیات دانشگاهی که مورد استفاده دولت ایران نیز قرار داده شود و موافقتنامه ای تنظیم شده است که چنانچه تصویب بفرمائید مورد اجرا قرار میگیرد

رئیس - نظر دیگری در کلیات لابحه نیست؟ (اظهاری نشد) به ورود در شور ماده واحده رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی نرسیده لابحه برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود

۹- طرح گزارش شور اول کمیسیون علوم و آموزش عالی راجع به اصلاحیه موافقتنامه بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت ممالک متحده آمریکا برای استفاده های غیر نظامی از انرژی اتمی

رئیس - گزارش شور اول اصلاحیه موافقتنامه

همکاری بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت ممالک متحده آمریکا برای استفاده غیر نظامی از انرژی اتمی مطرح است قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون علوم و آموزش عالی بمجلس شورای ملی

کمیسیون علوم و آموزش عالی در جلسه روز چهارشنبه ۱۱ تیر ماه ۱۳۴۸ با حضور آقای کازرونی معاون وزارت علوم و آموزش عالی لابحه شماره ۲۶۳۸ - ۴/۸/۴۸/۱ ارسالی از مجلس سناراجع به اصلاحیه موافقتنامه همکاری بین دولت ایران و دولت ممالک متحده آمریکا راجع به استفاده های غیر نظامی از انرژی اتمی را که شماره ۹۱۳ چاپ شده است برای شور اول مورد رسیدگی قرار داد و لابحه را بتصویب رسانید اینک گزارش آنرا بشرح زیر بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد:

لابحه قانون مربوط به اصلاحیه موافقتنامه همکاری بین دولت ایران و دولت ممالک متحده آمریکا راجع به استفاده های غیر نظامی از انرژی اتمی

ماده واحده - اصلاحیه موافقتنامه همکاری بین دولت ایران و دولت ممالک متحده آمریکا راجع به استفاده های غیر نظامی از انرژی اتمی که مشتمل بر یک مقدمه و ۷ ماده است و در تاریخ ۲۷ اسفند ماه ۱۳۴۷ برابر ۱۸ مارس ۱۹۶۹ در واشنگتن به امضای نمایندگان مختار طرفین رسیده است تصویب و اجازه مبادله اسناد تصویب آن داده میشود

رئیس کمیسیون علوم و آموزش عالی - دکتر عظیمی گزارش شور اول از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه روز پنجشنبه ۱۲ تیر ماه ۱۳۴۸ با حضور نمایندگان دولت لابحه شماره ۲۶۳۸ - ۴/۸/۴۸/۱ ارسالی از مجلس سناراجع به اصلاحیه موافقتنامه همکاری بین دولت ایران و دولت ممالک متحده آمریکا راجع به استفاده های غیر نظامی از انرژی اتمی را که شماره ۹۱۳ چاپ شده است برای شور اول مورد

رسیدگی قرار داد و گزارش کمیسیون علوم و آموزش عالی را در این مورد تأیید و تصویب کرد اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد مخبر کمیسیون امور خارجه - ایرج مهرزاد

رئیس - کلیات لابحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بورد در شور ماده واحده رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی نرسیده لابحه برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود

۱۰- اعلام وصول و قرائت نامه رسیده از دولت در اجرای قانون نحوه خرید ماشین آلات

رئیس - نامه ای از دولت رسیده برای اطلاع مجلس قرائت میشود

(بشرح زیر قرائت شد)

ساحت مقدس مجلس شورای ملی

با رعایت ماده ششم قانون بر نامه عمرانی چهارم کشور مصوب ۲۷ اسفند ماه ۱۳۴۶ ماده واحده «قانون نحوه خرید ماشین آلات و سایر لوازم برای اجرای طرحهای مصوب بر نامه های عمرانی کشور» مصوب ۲۴ خرداد ماه ۱۳۴۵ موافقت نامه اعتباری بمنظور تأمین هشتاد درصد هزینه های ارزی خرید پاینده های فولادی انتقال انرژی و هادیهای آلومینیومی و هادیهای مس مورد نیاز شرکت سانکاب (وزارت آب و برق) که جمع کل هزینه ارزی آن بالغ بر هفده میلیون دلار امریکائی است با شرکت کمافی انجینیرینگ - هندوستان در تاریخ سوم تیر ماه ۱۳۴۸ منعقد گردیده است اعتبار مذکور برای پاینده های فولادی در ۲۰ قسط و برای هادیها در چهارده قسط متساوی و متوالی ششماه نسبت بهر مجموعه بصورت سفته باز پرداخت میگردد و به مانده اقساط باز پرداخت نشده بهره ای از قرض ۵/۵ درصد در سال تعلق خواهد گرفت و سر رسید اولین قسط پنج ماه بعد از تاریخ حمل هر سفارش میباشد این گزارش در اجرای تبصره (۲) ماده واحده فوق تقدیم میگردد امیر عباس هویدا

۱۲- ختم جلسه

رئیس - چون طلب دیگری در دستور نداریم با اجازه خانمها و آقایان جلسه امروز را ختم میکنیم تاریخ دستور جلسه آینده بعداً با اطلاع همکاران محترم خواهد رسید (در ساعت یازده و پنجده دقیقه صبح جلسه ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

۱۱- اعلام وصول گزارش هیئت نظارت اندوخته

اسکناس برای چاپ در صورت جلسه

رئیس - گزارش نظارت مجلس شورای ملی در بانک مرکزی هم رسیده است که با اجازه خانمها و آقایان در صورت جلسه امروز چاپ میشود.

گزارش هیئت نظارت اندوخته اسکناس به مجلس شورای ملی

و به هیئت نظارت اندوخته اسکناس تحویل گردیده است .
 ۴ - در سال ۱۳۴۷ مبلغ ۵۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال اسکناس در مقابل سپردن پشتوانه قانونی (۴۰ درصد طلا و ارز و ۶۰ درصد اسناد تمهید دولت) به هیئت نظارت منتشر گردیده است که با احتساب یک میلیون در برابر اسکناس که بشرح فوق از جریان خارج گردیده در واقع مجموع اسکناس منتشر در مقابل پشتوانه در سال مذکور بالغ بر ۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال میباشد .

۵ - طبق معمول سنواتی نظارت کامل در خزانه جواهرات از طرف هیئت نظارت اندوخته اسکناس بعمل آمده و وظایفی که در عهده هیئت نظارت بوده بنحو مؤثر و با کمال مراقبت انجام داده است .
 ضمناً از فرصت استفاده نموده خطاها و آقایان را مستحضر میسازد که برای پیشرفت امور مربوط به هیئت نظارت اندوخته اسکناس از طرف بانک مرکزی ایران پیوسته همه گونه تسهیلات فراهم گردیده و اکثر اوقات همکاریهای مؤثر نیز ابراز شده است که بدینوسیله لازم میدانیم از تشربك مساعی بانک مزبور و متصدیان مربوط فدردانی نمائیم .

با تقدیم احترام - د کتر رشتی - ادب سمعی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

در اجرای وظائف قانونی که مجلس محترم شورای ملی بمعهده اشجانان محول فرموده است در جلسات هیئت نظارت اندوخته اسکناس در بانک مرکزی ایران مرتباً شرکت نموده و اقداماتی را که در سال ۱۳۴۷ با نظارت هیئت مزبور انجام گردیده ذیلاً باستحضار نمایندگان محترم مجلس شورای ملی میسرساند:

۱- در سال ۱۳۴۷ طی جلسات متعدد ۵۶/۳۹۱/۲۵۶ قطعه بمبلغ ۶/۳۰۹/۱۲۴/۹۰۵/۵۰ ریال اسکناس فرسوده و ناقص در کوره اسکناس سوزانی معدوم و بجای آن اسکناس نو به اداره نشر اسکناس بانک مرکزی ایران تحویل شده است .

۲- در سال ۱۳۴۷ جمعاً مبلغ ۱۲/۹۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال اسکناس نورسیده از خارج به هیئت نظارت اندوخته اسکناس تحویل وزیر کلید قرار داده شده است .

۳ - در تاریخ ۱۳۴۷/۲/۸ در مقابل استرداد پشتوانه به بانک مرکزی مبلغ ۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال از اسکناسهای منتشر شده از جریان خارج